

Ročník 13/2003

BULLETIN SUF

SDRUŽENÍ UČITELŮ FRANCOUZŠTINY
ASSOCIATION DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

46

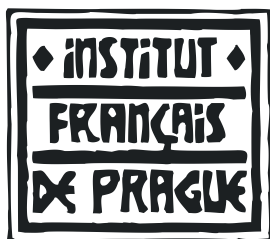




SDRUŽENÍ UČITELŮ FRANCOUZŠTINY

BULLETIN

Vydává Sdružení učitelů francouzštiny za finanční podpory
MŠMT ČR a Francouzského institutu v Praze



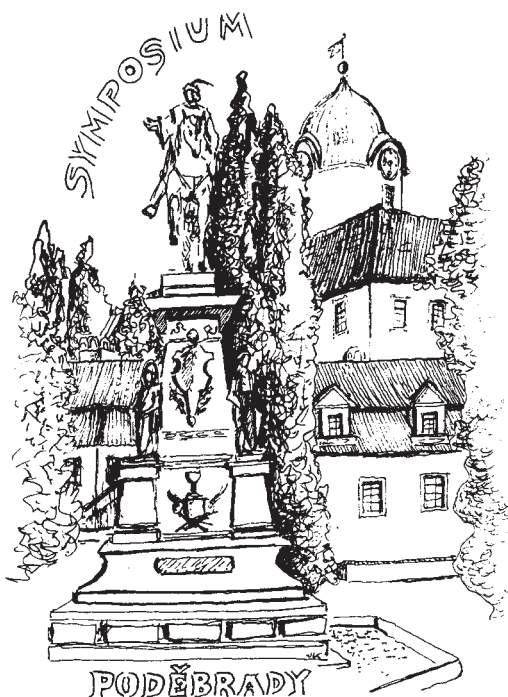
Bulletin č. 46, ročník 13/2003

I. Pozvánka na Sympozium	5
II. Zprávy SUF	
- Výroční zpráva... (H. Svobodová)	6
- Zpráva o hospodaření SUF za rok 2002 a rozpočet SUF na rok 2004 (H. Dlesková)	7
III. Zprávy Francouzského institutu	
- Les expressions françaises à partir du lexique culinaire (F. Basseville)	8
- S'engager dans un projet international (L. Meunier)	10
IV. Soutěže	
Konverzační soutěže 2003 (R. Dvořáková)	12
V. Výročí	
- Le canton de Vaud (D. Geffroy Konštický)	15
VI. Příspěvky členů SUF	
- Jak rozumět současné francouzštině (S. Ježková)	21
- Le gros mot au Québec (J. Uvírová)	22
- Projekt Ja-Ling a Èv-Lang v rakouském Grazu (J. Zahradníková)	24
- Journée française (E. Matyášová)	24
- Hodnocení jazykových znalostí v Anglii (K. Bavorová)	25
- Provence a Raymond Morales (M. Štěrba)	27
VII. Upozornění pro členy SUF	28
- Seznam členů SUF	29



POZVÁNKA

X. sympozium SUF – PODĚBRADY 2003



Zveme všechny členy Sdružení učitelů francouzštiny na X. sympozium SUF, které se koná ve dnech 15. - 16. listopadu 2003 v Hotelové škole, Komenského 156/III, Poděbrady.

Účastnický poplatek je 250 Kč.

Platbu zasílejte na účet SUF, Česká spořitelna, Praha 1, číslo účtu 1935150359/0800, konstantní symbol 0379, variabilní symbol 200, adresa majitele účtu: SUF, M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1.

Potvrzení o zaplacení účastnického poplatku vezměte s sebou na sympozium!!!

Ubytování a stravování hradí SUF. (Případné přenocování z pátku na sobotu si účastníci zajišťují a hradí sami.)

Přihlášku zašlete do 25. 10. 2002, e-mailem na adresu vhdlesk@seznam.cz, eventuelně obyčejnou poštou na adresu Helena Dlesková, Krouzova 3051, 143 00 Praha 4.

Přihlášení účastníci již neobdrží žádnou další pozvánku. Případné odhlášení je nutné oznámit nejpozději 14 dní před sympoziem.



Přihláška na X. sympozium SUF

Jméno a příjmení:

Bydliště:

Škola:

**Závazně se přihlašuji k účasti na X. sympoziu SUF,
které se koná ve dnech 15. a 16. 11. 2003
v Hotelové škole v Poděbradech.**

Datum: Podpis:



VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI SUF na druhou polovinu roku 2002 (a první polovinu roku 2003)

1. Ve spolupráci s Francouzským institutem a Pedagogickým centrem v Praze se uskutečnila letní stáž učitelů francouzštiny v Poděbradech ve dnech 1. – 5. 7. 2002. SUF se podílelo finančně zaplacením nájmu učeben a metodicko-organizačně (pověřené členky výboru, jmenovitě Helena Jagielská, ale i další, byly nuceny suplovat nepřítomnost pracovnice PC Ing. Batelkové).
2. Sympozium SUF se tradičně konalo v listopadu 2002 v Poděbradech. Zaznamenalo velmi hojnou účast našich členů i dostatek příspěvků z řad našich členů. Hlavními hosty byli představitelé belgického sdružení učitelů francouzštiny (Société belge des professeurs de français), tehdejší jeho místopředseda pan Marcel Voisin a nynější předseda pan Jacques Lefebvre.
3. Pokračovala spolupráce s FI, mj. při organizování soutěží, seminářů a stáží, informování členů.
4. Až do konce roku 2002 pokračovala spolupráce s CERMATEm. Přes naše snahy a dotazy zatím v roce 2003 nebyla spolupráce Cermatu a SUF obnovena (bude opět zahájena v červnu 2003).
5. SUF bylo opět obsahovým garantem soutěží ve francouzské konverzaci – při diskusích na sympoziu v Poděbradech jsme se dohodli na centrální tvorbě úkolů pro krajská kola (vypracovala Jindřiška Dufková). Při obsahové přípravě národního kola SUF opět spolupracovalo s Francouzským institutem (odpovídala Renáta Dvořáková).
6. Členky SUF organizovaly přehlídky dětských a studentských vystoupení ve francouzštině, např. tradičně v Praze Jana Krňanská.
7. SUF podporovalo akce dalšího vzdělávání učitelů francouzštiny v regionech.
8. SUF nadále vydávalo Bulletin. Nové redaktorky Jana Táborská a Helena Jagielská splnily úkol zvýšit grafickou úroveň časopisu.
9. Předsevzetí SUF pokusit se zlepšit informovanost členů vedením a průběžným aktualizováním webových stránek se nepodařilo, úkol trvá.
10. Jednotliví členové SUF spolupracovali s MŠMT při akcích na podporu výuky francouzského jazyka. Spolupracovali např. na posuzování a výběru učebnic, jejich českých verzích atd.
11. SUF podporovalo projekty k podpoře výuky francouzštiny, ale i k diversifikaci vyučovaných jazyků na ZŠ.
12. SUF podpořilo mezinárodní konferenci učitelů CJ a akce s ní spojené.
13. SUF (Julie Holasová) zorganizovalo pro členy zahraniční poznávací zájezd na Korsiku.

PLÁN ČINNOSTI SUF na druhou polovinu roku 2003 (a první polovinu roku 2004)

1. Výbor SUF vybaví novou kancelář SUF v Bubenské 55, Praha 7, tak aby se zlepšila informovanost členů (telefon, fax, popř. spojení po internetu) a možnost vypůjčovat si některé studijní materiály (přestěhování knihovny z Pedagogického centra v Praze, budování vlastní příruční knihovny).
2. Sympozium SUF se bude tradičně konat v listopadu (15.– 16. 11. 2003) v Poděbradech.
3. Bude pokračovat spolupráce s FI.
4. Budeme se snažit, aby pokračovala spolupráce s CERMATEm – vyzýváme k diskusi a případné tvorbě úloh, až budou známa nová pravidla.
5. SUF bude opět obsahovým garantem soutěží ve francouzské konverzaci – výbor po letošních zkušenostech opět připravuje jednání na krajské i národní úrovni.
6. SUF bude organizovat přehlídky dětských a studentských vystoupení ve francouzštině – vyzýváme k organizování takovýchto akcí v krajích a prosíme o včasné informování výboru, pokud je požadována podpora.
7. SUF bude podporovat akce dalšího vzdělávání učitelů francouzštiny v regionech.
8. SUF bude nadále vydávat Bulletin.
9. SUF se pokusí zlepšit informovanost členů vedením a průběžným aktualizováním webových stránek.
10. SUF bude spolupracovat s MŠMT při akcích na podporu výuky francouzského jazyka.
11. SUF bude nadále podporovat veškeré projekty k podpoře výuky francouzštiny, ale i k diversifikaci vyučovaných jazyků na ZŠ.
12. SUF bude podporovat mezinárodní setkávání učitelů CJ, zvláště francouzštiny, např. akce FIPF, ale i akce na národní úrovni.
13. V rámci možností SUF naplánuje, popř. zorganizuje další zahraniční poznávací zájezd pro členy – vyzýváme dobrovolné organizátory, aby se se svými návrhy obrátili na výbor.

Mgr. Helena Svobodová



ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ SUF ZA ROK 2002 A ROZPOČET NA ROK 2004

Zpráva o hospodaření SUF za rok 2002

Příjmy:

Dotace Franc. institutu	119302,93 Kč
<i>(dotace za rok 2001 – zaúčtována v lednu 2002, dotace na rok 2002 nebyla dosud poskytnuta)</i>	
Příspěvky členů (120 Kč x 207 členů)	24880,00 Kč
Účastnický poplatek – IX. sympozium	21190,00 Kč
Mega Books – sponzorský dar	12000,00 Kč
Úroky z běžného účtu	<u>1662,12 Kč</u>
	179035,05 Kč

Výdaje:

Bulletin (<i>od MŠMT jsme dotaci nedostali, místo toho propláceli většinu faktur za Bulletin</i>)	36055,95 Kč
Příspěvek FIPF	15929,45 Kč
IX. sympozium	73720,20 Kč
Letní stáž v Poděbradech (pronájem učeben)	12475,00 Kč
Podpora učitelů a žáků (Présentation en français, etc.)	3320,00 Kč
Didaktický seminář	7730,40 Kč
Vrácení vyúčtování dotace MŠMT	2871,00 Kč
Recenze nových učebnic	4059,50 Kč
Režie SUF (poštovné, telefony, kancelářské potřeby, poplatky spořitelně aj.)	<u>10290,50 Kč</u>
	166452,00 Kč

Rozpočet SUF na rok 2004

Předpokládané příjmy:

Členské příspěvky à 200 Kč	100000,00 Kč
Účastnický poplatek – sympozium	20000,00 Kč
Dotace MŠMT	140000,00 Kč
Dotace Franc. institutu	<u>115000,00 Kč</u>
	375000,00 Kč

Předpokládané výdaje:

Bulletin (<i>tisk a distribuce</i>)	130000,00 Kč
Sympozium	70000,00 Kč
Letní stáž v Poděbradech	15000,00 Kč
Členské příspěvky FIPF	10000,00 Kč
Podpora učitelů a žáků (<i>Présentation en français, semináře aj.</i>)	10000,00 Kč
Rozvíjení mezinárodní spolupráce	100000,00 Kč
Režie SUF (<i>pronájem kanceláře, telefon aj.</i>)	<u>40000,00 Kč</u>
	375000,00 Kč

Zpracovala: Mgr. Helena Dlesková

V Praze 16. 5. 2003



LES EXPRESSIONS FRANÇAISES À PARTIR DU LEXIQUE CULINAIRE

J'ai remarqué au cours des différentes conversations et de nombreux cours que les expressions françaises présentaient un très fort particularisme quant à l'emploi de mots, verbes et adjectifs du registre lexical « culinaire ». En effet, ces expressions, empruntent avec une grande fréquence aux « mots » de la table, de l'alimentation et de la cuisine au sens large du terme en donnant un sens tout à fait différent de l'art de Vatel et Brillat-Savarin. L'origine en est très certainement le goût prononcé des français pour la gastronomie et l'importance accordée par ces derniers à la concoction des plats quotidiens, ce qui est très peu surprenant de la part d'un peuple qui est capable de nouer la cellule familiale et amicale autour d'une table pendant des heures.

Quoi qu'il en soit, les expressions qu'elles soient culinaires ou autres restent bien souvent des spécificités linguistiques et culturelles pour lesquelles ils n'y a pas de « remède miracle », car elles passent par l'apprentissage et la connaissance culturelle d'une langue. Cependant, l'apprentissage des expressions s'il n'est pas une priorité dans nos manuels scolaires de français, n'en demeure pas moins un outil très important pour le français, surtout oral, mais aussi écrit, car il permet une plus grande adaptabilité des apprenants au français actuel et populaire (au sens non péjoratif du terme). En outre, la connaissance de certaines expressions donne aux apprenants la possibilité de ne pas être perdus lorsqu'ils sont plongés dans le milieu francophone, et présente un caractère ludique dans les cours ce qui ne peut que les « pimenter ».

Quant aux expressions dites « culinaires », je vous propose quelques suggestions pédagogiques :

Où trouver ces expressions à partir du lexique culinaire ?

La démarche à suivre est simple, car il suffit d'être muni, par exemple, d'un dictionnaire du type « Larousse-lexis (1993) ». Ces expressions sont suffisamment nombreuses et nécessiteraient la création d'un lexique de ce genre ; avis aux amateurs. En outre les dictionnaires de la cuisine (ex : Larousse) fournissent tout le vocabulaire technique de l'art culinaire. Je vous joins à la fin de cet article quelques verbes utilisés en cuisine et qui peuvent être employés avec un sens second. Si vous désirez quelques listes complémentaires écrivez moi à l'adresse suivante : frederic.basseville@ifp.cz

Organiser la recherche :

Les objectifs pédagogiques sont basés, cela va de soi, sur un double apprentissage. Si nous prenons, parmi tant d'autres, le substantif « poireau », nous pouvons après en avoir expliqué la signification, expliquer l'expression « faire le poireau » ou « poireauter » ce qui signifie « attendre pendant longtemps, (en général debout) ». Ainsi vous pouvez au hasard des mots recherchés dans le dictionnaire en trouver les sens seconds ou les emplois au sens familier. Il est important de noter qu'une grande partie de ces expressions appartiennent au registre du langage familier, mais que presque aucune ne fait partie du registre vulgaire.

Comment aborder ce thème et pour qui ?

Naturellement il est peu envisageable de consacrer un cours exclusivement sur ce thème, sauf peut être pour certains étudiants de niveau avancé dans les universités ou dans certaines classes de lycée. C'est pourquoi dans le cadre de cours avec des débutants ou des intermédiaires, je vous présente quelques propositions :

- « le jeu du supermarché » : un marché ou un supermarché s'organisent en rayons dans lesquels on vend certaines catégories de produits : exemple le rayon des légumes. Ça a l'avantage de présenter une classification par substantifs et de donner par la suite la signification de ces mêmes substantifs dans le contexte des expressions. On peut le faire sous forme de jeu de rôle entre élèves ou entre professeur et élève(s) ou encore sous forme de dialogue. Exemple : dans un supermarché une jeune fille (A) est au rayon légumes et se fait aborder par un grand jeune homme (B). A prend un kilo d'oignons, B est à côté d'elle :

B : Non Mademoiselle ! Ne prenez pas ces oignons, ils sont trop vieux ! Prenez plutôt ces choux ils sont plus frais.

A : Non mais, dites-donc ! Occupez-vous de vos oignons ! (occupez-vous de vos affaires)

B : Ne vous fâchez pas, ça ne vous va pas du tout... parce vous êtes comme belle comme chou ! (vous êtes très mignonne).

A rougit.

B : non, non, je vous en prie, ne rougissez pas comme une tomate !

A : La moutarde me monte au nez ! (il m'énerve ce type !). Non, monsieur, je ne rougie pas comme une tomate, je boue (je suis très énervée) de me farcir (de supporter) une asperge telle que vous (une personne maigre). Etc...

Expressions	reliez	registre
- la moutarde me monte au nez	. .	de l'embarras
- être dans le pétrin	. .	de l'énervement
- avoir un cœur d'artichaut	. .	de l'affectif

Une autre possibilité d'apprentissage est de regrouper les expressions par registres ; on peut ainsi présenter un jeu très classique qui consiste à relier les expressions au registre précisé. Exemple (à vous de les relier) :

Une autre proposition : après avoir établi un petit lexique avec les apprenants, leur demander de construire des phrases sur la base d'expressions « culinaires » qui peuvent comporter un double sens (à faire de préférence avec des niveaux avancés). Exemple :

Dans cette discussion enflammée qui commençait à sentir le brûlé, le cuisinier mit les pieds dans le plat (et par la même occasion de l'huile sur le feu) en disant que de toute façon les carottes étaient cuites pour des cornichons comme eux ! Ce à quoi le jardinier répondit qu'il ne fallait pas le prendre pour une poire et arrêter de raconter des salades...



On peut avec ce genre de phrase demander le travail inverse en la faisant réécrire en français « normal » et surtout en leur demandant d'inventer le début et la suite de cette histoire, afin de préciser la raison de cette fâcherie.

Naturellement, les exploitations pédagogiques de ce sujet sont multiples et variées et sont pour beaucoup du ressort de votre imagination. Cependant, une structure

rigoureuse dans la démarche est nécessaire étant donné le caractère particulier de ces expressions et la méconnaissance par une grande partie des étudiants en français.

Bon courage et à vos marmites !

Frédéric Basseville
Conseiller pédagogique

Les verbes de la cuisine

Mariner : « faire ou laisser mariner quelqu'un », faire ou laisser attendre qq'un volontairement

Gratiner, gratiné : « C'est gratiné » ou « Il est gratiné » qqe chose sortant de l'ordinaire en bien ou en mal.

Griller, grillé :

- 1) « Je grille au soleil » je brûle au soleil.
- 2) « Griller un feu rouge » ne pas s'arrêter à un feu rouge
- 3) « L'ampoule est grillée » l'ampoule est hors d'usage
- 4) « Griller qq'un » dépasser qq'un
- 5) « Être grillé » ou « se faire griller » être démasqué, se faire prendre.

Cuire, cuit, cuisant :

- 1) « je cuis » j'ai très chaud.
- 2) « je suis cuit » je suis complètement fatigué, je suis perdu, je n'ai plus d'espoir
- 3) « c'est cuit » c'est terminé, il n'y a plus d'espoir
- 4) « prendre une cuite » se saouler
- 5) « La France a encaissé une défaite cuisante en football » la France a subi une défaite sévère, importante, dure à supporter.

Rôtir, rôti :

- 1) « le soleil a rôti les fleurs » le soleil a brûlé les fleurs.
- 2) « se rôtir » s'exposer à un soleil ou une chaleur ardent(e), fort(e).

Cuisiner : « J'ai cuisiné mon fils pendant 1 heure pour savoir où il était sorti hier soir » je lui ai posé sans cesse des questions pendant 1 heure pour connaître la vérité.

Pétrir, pétri : « être pétri d'orgueil » être rempli d'orgueil

Bouillir : « bouillir de colère » ou « bouillir d'impatience »

Mijoter : « il mijote qqe chose » il prépare en secret qqe chose.

Dorer : « dorer la pilule à qq'un » atténuer par des paroles des choses désagréables à qq'un

Saucer : « se faire saucer » prendre une pluie violente.

Assaisonner :

- 1) « assaisonner qq'un » disputer qq'un ou parler de façon très négative et méchante de qq'un
- 2) « assaisonner un cours »

Se farcir : « se farcir qq'un, un travail, une épreuve » supporter, endurer de façon négative.

Les verbes et mots de la « bouche »

Saliver : « faire saliver qq'un » donner envie à qq'un.

Croc : « avoir les crocs » avoir très faim

Ruminer : « ruminer sa vengeance » penser tout le temps et pendant longtemps à sa vengeance

Digérer : « j'ai du mal à digérer ce qu'il m'a fait » j'ai du mal à accepter, ou à pardonner ce qu'il m'a fait.

Avaler :

- 1) « c'est dur à avaler » c'est dur à admettre.
- 2) « il avale tout » il croit tout

Gober : « il est tellement naïf qu'on lui fait tout gober » on peut tout lui faire croire.

Boire : « boire les paroles de qq'un » écouter et confirmer avec une extrême admiration et sans objectivité les idées de qq'un.

Déglutir : « déglutir un discours » faire un très mauvais discours.

Mâcher : « mâcher le travail de qq'un » faire la partie la plus dure du travail de qq'un à sa place.



S'ENGAGER DANS UN PROJET INTERNATIONAL

L'ouverture internationale des établissements scolaires est d'ores et déjà une réalité à travers le développement de l'apprentissage des langues étrangères. De nombreux établissements sont déjà engagés dans cette voie.

Les langues vivantes sont traditionnellement le point d'appui de cette ouverture internationale, mais elle ne saurait être réduite au seul espace linguistique. Les enseignants de langue peuvent être des éléments moteurs de l'ouverture internationale, mais elle ne peut reposer sur leur seule initiative.

La connaissance de langues étrangères est bien entendu un outil pour faciliter la communication, mais implique également la découverte d'autres aspects des civilisations et pays dans lesquels ces langues sont parlées : leurs cultures, leurs environnements, leurs particularismes. De nombreuses disciplines peuvent participer à cette découverte à travers des activités et des échanges menés autour d'un thème commun dans le cadre des projets Comenius. Alors, c'est dans la classe, à travers diverses disciplines, que se vit l'ouverture de l'établissement sur l'Europe, sur le monde, sur l'autre.

Se lancer dans un projet européen sous-entend souvent travailler « autrement » et implique nécessairement une évolution des mentalités et rénovation des pratiques didactiques.

Les freins à la mise en œuvre de projets européens sont multiples mais surmontables.

– En général, les établissements ne sont pas préparés à « la nouveauté » des projets européens. L'approche pluridisciplinaire de ces projets bouscule les habitudes de travail des enseignants, principalement ancrées dans le groupe classe et la discipline enseignée. Souvent la faible pratique de l'interdisciplinarité, du travail en groupe se révèle être un obstacle. L'approche interdisciplinaire en ce domaine peut être mise en place en recensant quelques thèmes des programmes et en les intégrant aux activités pédagogiques des enseignants non linguistes. Cette démarche transversale permet aux enseignants impliqués de sortir de l'isolement de pratiques inscrites dans une discipline et dans une classe.

– Par ailleurs, la mise en œuvre de projets européens ne doit pas être l'occasion d'un surcroît de travail pour les élèves et les enseignants, mais doit s'intégrer aux activités courantes d'enseignement. Définir un intitulé suffisamment général permet de décliner le projet de diverses manières et à chacun de trouver une entrée en fonction de ses objectifs pédagogiques. Les programmes scolaires doivent servir de supports, d'outils pour la mise en œuvre des projets. L'Europe n'est pas une matière en plus inscrite au programme des établissements.

– L'investissement des enseignants, porteurs du projet, est souvent lourd à assumer et ils ressentent un sentiment d'isolement au sein de leurs établissements. Leur rôle de coordination n'est pas toujours valorisé : ils reçoivent peu de soutien, dans la gestion du projet, des collègues y participant ou de la part d'une administration scolaire peu sensible aux exigences et contraintes d'une coopération à la fois transeuropéenne et transdisciplinaire.

Une bonne information et implication de tous les acteurs dès le départ, c'est-à-dire dès la conception du projet et lors

de la rédaction du dossier de candidature, constituent un élément décisif de la réussite des projets.

– Un projet européen n'est pas, au sein de l'établissement, que l'affaire d'un enseignant. Le projet doit être intégré dans la vie de l'établissement et doit pouvoir susciter l'intérêt, faute d'adhésion, de toute la communauté éducative : plus ils sera connu, plus il pourra être reconnu et se pérenniser. D'où l'importance de veiller à une bonne communication interne : parfois un simple lieu d'affichage dédié au projet suffit. Une présentation du projet en début d'année, des informations sur son évolution au fil de l'année, sur la venue des partenaires, un compte-rendu du projet en fin d'année peuvent y figurer.

– Pour faire vivre et développer un partenariat au delà du cercle des acteurs impliqués, le projet doit aussi sortir de l'établissement. De beaux projets restent méconnus, faute d'avoir fait l'objet d'une présentation sous forme d'affichage dans l'établissement, d'exposition à la mairie, à la bibliothèque municipale, à l'Institut français par exemple, d'un reportage dans la presse locale ou revue d'associations.

La variété des dispositifs fait des projets européens un vecteur décisif d'évolution des mentalités, même si celle-ci se fait lentement.

La diversité et la complémentarité des programmes Socrates et Leonardo permettent d'envisager l'ouverture européenne sous divers aspects : à travers une mobilité des enseignants (Comenius1 ou 2), une mobilité des classes (Comenius1), un placement en entreprise (Leonardo), un projet de développement scolaire (Comenius1).

Même si la préférence des enseignants de langue va aux projets linguistiques permettant l'échange de classes, ceux-ci peuvent être une première étape vers des projets associant plusieurs disciplines, plusieurs enseignants, plusieurs pays partenaires. Les équipes éducatives ayant pris part à un projet scolaire ou de développement scolaire Comenius 1 (sans déplacement de groupe classe) soulignent que le point fort de ce type de projet réside dans la possibilité offerte aux enseignants des différents établissements partenaires de se rencontrer, d'échanger sur leurs pratiques pédagogiques et de découvrir d'autres démarches éducatives grâce aux réunions de projet, aux échanges d'enseignants ou stages chez un des partenaires. Ces échanges sont un enrichissement personnel et professionnel.

Fort de leur expérience, les personnels ayant participé à des projets européens constituent un groupe ressources, si de besoin, pour des informations, des contenus, des démarches. La réutilisation de l'expérience, les compétences tirées des projets européens peuvent être réinvesties pour aider d'autres à se lancer. C'est un moyen de partager, de rassurer et... de passer le flambeau !

Liliane Meunier

Chargée de mission à la Délégation académique aux relations internationales de l'académie de Bordeaux

07/06/2003 Bordeaux



METTRE EN OUVRE UN PROJET EUROPÉEN

1. S'informer sur les dispositifs d'ouverture internationale
 - auprès de l'agence Socrates
 - auprès de l'Institut Français
 - sur les sites des agences européennes

Les dispositifs de mobilité (offerts aux élèves et aux personnels éducatifs), qui permettent l'échange de pratiques ou de personnes, représentent la face la plus spectaculaire de l'ouverture internationale des établissements. Mais ils ne doivent pas faire oublier le large éventail d'actions possibles dans la classe au quotidien: l'ouverture internationale est multiforme et touche des disciplines variées.
 2. Etablir des contacts pour trouver des partenaires
 - contacts personnels
 - jumelages de villes
 - services culturels des ambassades
 - filiales d'entreprises
 - assistants linguistiques
 - sites spécialisés (European schoolnet, Partbase...)
 - stages de formation Comenius 2.2
 - séminaires de contacts européens
 - stages ARION
 3. Rencontrer de futurs partenaires
 - séminaires de contacts
 - stages ARION,
 - stages COMENIUS 2.2
 - visites préparatoires COMENIUS

une semaine maxi, pour rencontrer les futurs partenaires européens afin de définir ensemble le projet- subvention pour le transport et le séjour de 2,3 personnes.
 4. Choisir un type de projet
 - Projet scolaire COMENIUS

Permet à des élèves et des enseignants de 3 pays européens, au minimum, de travailler sur un même thème et de se rencontrer (groupes de 6 adultes, 4 élèves par pays)
 - Projet linguistique COMENIUS
- Permet à des élèves d'une classe et des enseignants de 2 pays de travailler conjointement sur un thème pluridisciplinaire et de se rencontrer afin d'élaborer une production effectuée en commun pendant les échanges.*
- Projet de développement scolaire COMENIUS
- Permet à des directeurs et personnels enseignants européens de se rencontrer, de travailler et d'échanger sur une problématique commune.*
5. Construire le projet d'une équipe
 - impliquer des enseignants de plusieurs disciplines
 - d'autres membres de la communauté scolaire
 - accueillir un assistant qui participera au projet
 6. Elaborer un projet commun avec les partenaires lors de la visite préparatoire
 - pour quoi ?
 - pour qui ?
 - avec qui ?
 - quoi ? (quelles activités pédagogiques ?)
 - comment ?
 - quand ? (le calendrier)
 7. Déposer un dossier de candidature
 - Formulaires de candidature téléchargeables sur :
le site de l'Agence SOCRATES :
www.socrates-leonardo.fr
le site de la DARIC de Bordeaux :
www.ac-bordeaux.fr/relations-internationales
 - Une seule session chaque année (1er mars, à vérifier auprès de son agence nationale)

Liliane Meunier

Chargée de mission à la Délégation académique aux relations internationales de l'académie de
Bordeaux
07/06/2003 Bordeaux



KONVERZAČNÍ SOUTĚŽE 2003

V letošním roce se podařilo zavést jednotné zadání krajských soutěží ve francouzštině, ovšem ty proběhly v krajích v různých termínech. Pro příští rok bychom chtěli postupovat podobně, tedy vypracovat v rámci SUF jednotné zadání soutěží pro všechny kraje a soutěže pak uskutečnit v krajích ve stejný den. P. Dita Váchová z Institutu dětí a mládeže v Praze, která je pověřena Ministerstvem školství, aby krajská kola i národní soutěž organizovala, navrhla termíny:

**17. března 2004 pro krajská kola
a 21. dubna 2004 pro národní kolo.**

Vyzýváme tedy všechny vyučující, kteří by se chtěli při přípravě úkolů na obou úrovních angažovat, aby se přihlásili SUFu písemně nebo osobně nejpozději na listopadovém Sympoziu. Připomínáme, že nejlépe by bylo utvořit pracovní tým, protože pro jednotlivce je tato práce příliš velká.

Ted' tedy k průběhu letošních soutěží. V roce 2002 se zdálo, že se podařilo překonat staré bolesti soutěží, hlavně nesrovnalosti při zařazování do kategorií a mnohdy vášnivě diskuse z nich vyplývající, v letošním roce se však tyto problémy objevily znovu. Dle zkušeností autorky tohoto textu to bylo většinou u žáků, jejichž učitelé nejsou členy SUF. (Viz negativní reakce v Bulletinu č. 45, str. 23). Proto jsme se rozhodli ve spolupráci s IDM, že se pokusíme ještě lépe formulovat propozice soutěží a upřesnit zařazení do kategorií tak, aby bylo vše ještě jasnější.

Letošního národního kola soutěže se 9. dubna v Praze 3 zúčastnilo celkem 43 soutěžících ze všech krajů, z toho v kategorii A1 to bylo 8 žáků, v kategorii A2 také 8 žáků, v kategorii B2 – 12 studentů a v kategorii B1 – 15 studentů. Výsledky soutěže uvádíme dále. V porotách bylo vždy po třech zkoušejících, a protože se neočekávaně dostavilo celkem 6 francouzských lektorů, byly poroty na poslední chvíli měněny a v některých zasedli dva Francouzi a jeden Čech. Poroty pracovaly velmi zodpovědně, snad nejvíce v nejsledovanější kategorii B1. Při závěrečném setkání všech soutěžících bylo pak vyhlášeno pořadí ve všech kategoriích a předány diplomy a hodnotné ceny, věnované letos Francouzským institutem, IDM a nakladatelstvím LEDA. Na diplomech je vždy uvedeno pořadí jen na prvních třech místech, další místa se na nich neuvádějí, pouze vyhláší ústně.

R. Dvořáková



VÝSLEDKY KONVERZAČNÍ SOUTĚŽE 2003

KONVERZAČNÍ SOUTĚŽ VE FRANCOUZSKÉM JAZYCE – ÚSTŘEDNÍ KOLO
GYMNAZIUM SLADKOVSKÉHO NÁMĚSTÍ 8, PRAHA 3, STŘEDA 9. DUBNA 2003

KATEGORIE ZŠ A1; CELKEM ÚČASTNÍKŮ: 8

Jméno soutěžícího	Kraj	Adresa školy	Jméno vyučujícího	Écoute (max.15 b)	Jeux de rôle (max. 20 b)	Image (max. 20 b)	Bodů celkem (max. 55)	Pořadí
Kateřina Farková	Praha	ZŠ „Brána jazyků“, Mikulandská 5, Praha 1, 110 00	Bach Mai Dirk	8	17	18	43	3.
kategorie neobsazena	Středočeský							
Markéta Stammová	Ústecký	ZŠ s RVJ, Metelkovo nám. 968, Teplice, 415 01	Mgr. Jaroslava Hofmanová	9	15	15	39	5.
Eliška Šrámková	Liberecký	ZŠ s RVJ, I Iusova 142/44, Liberec V, 460 01	Miroslava Horáčková	10	19	19	48	1.
Markéta Luhanová	Plzeňský	Církevní G, Houškova 3, Plzeň, 326 00	Mgr. Alena Smejkalová	10	19	18	47	2.
Eva Vyjetalová	Karlovarský	První české G, Národní 25, Karlovy Vary, 360 01	Mgr. Věra Neubertová	7	15	15	37	6.
kategorie neobsazena	Jihočeský							
Renata Lupačová	Vysočina	ZŠ, Wolkerova 2941, Havlíčkův Brod, 580 01		9	17	15	41	4.
kategorie neobsazena	Královéhradecký							
Lucie Jetmarová	Pardubický	ZŠ, nábř. Závodu Míru, Pardubice, 530 03	Mgr. Vít Barborka	5	8	6	19	8.
Šárka Buřilová	Jihomoravský	ZŠ, Janouškova 2, Brno, 613 00	Mgr. Lucie Starýchfojtů	7	11	13	31	7.
kategorie neobsazena	Zlínský							
Veronika Tolašová	Olomoucký	ZŠ s RVJ, 1. máje 357, Hranice, 753 01	Mgr. Jitka Nebeská				neúčast	
Zuzana Kudelová	Moravskoslezský	G, Komenského 713, Třinec, 739 61	Libor Ščasný				neúčast	

KONVERZAČNÍ SOUTĚŽ VE FRANCOUZSKÉM JAZYCE – ÚSTŘEDNÍ KOLO
GYMNAZIUM SLADKOVSKÉHO NÁMĚSTÍ 8, PRAHA 3, STŘEDA 9. DUBNA 2003

KATEGORIE ZŠ A2; CELKEM ÚČASTNÍKŮ: 8

Jméno soutěžícího	Kraj	Adresa školy	Jméno vyučujícího	Écoute (max. 14 b)	Jeux de rôle (max. 20 b)	Image (max. 20 b)	Bodů celkem (max. 54)	Pořadí
Alžběta Müllerová	Praha	G, Omská 1380, Praha 10, 101 00	Zdena Strnadová	13	18,5	18,5	50	1.
kategorie neobsazena	Středočeský							
Adam Lukeš	Ústecký	ZŠ s RVJ, Metelkovo nám. 698, Teplice, 415 01	Mgr. Jaroslava Hofmanová	10	13,5	13,5	37	5.
Barbora Tachovská	Liberecký	ZŠ, Ještědská, Liberec, 460 08	Mgr. Jindřich Jehlička	7	5,5	4,5	17	8.
Tereza Filipovská	Plzeňský	Církevní G, Houškova 3, Plzeň, 320 00	Petra Nováková	12	12,5	11	35,5	6.
kategorie neobsazena	Karlovarský							
Markéta Zichová	Jihočeský	G, Česká 64, České Budějovice, 370 21	Mgr. I lana I Hladíková	12	18	17,5	47,5	2.
kategorie neobsazena	Vysočina							
Anna Šubrtová	Královéhradecký	G B. Němcové, Pospíšilova 324, Hradec Králové, 500 12	Mgr. Simona Heinzlová	7	8	9,5	24,5	7.
kategorie neobsazena	Pardubický							
kategorie neobsazena	Jihomoravský							
Andrea Kašparová	Zlínský	ZŠ, Mánesova 908, Otrokovice, 765 23	Mgr. Svatava Grebeníčková	12	17	16,5	45,5	3.-4.
kategorie neobsazena	Olomoucký							
Barbora Tomisová	Moravskoslezský	G, Čs. Exilu 669, Ostrava-Poruba, 708 41	Mgr. Zuzana Honová	13	16	16,5	45,5	3.-4.



KONVERZAČNÍ SOUTĚŽ VE FRANCOUZSKÉM JAZYCE – ÚSTŘEDNÍ KOLO
GYMNÁZIUM ŠLADKOVSKÉHO NÁMĚSTÍ 8, PRAHA 3, STŘEDA 9. DUBNA 2003

KATEGORIE SŠ B1; CELKEM ÚČASTNÍKŮ: 15

Jméno soutěžícího	Kraj	Adresa školy	Jméno vyučujícího	Écoute (max. 25 b)	Jeux de rôle (max. 20 b)	Image (max. 20 b)	Bodů celkem (max. 65)	Pořadí
Václav Březina*	Praha	G, Na Vítězné pláni 1160, Praha 4, 140 87	G. Druzescu	23	16	16,5	55,5	3.
Michaela Kocingerová	Praha	Akademické G, Štěpánská 22, Praha 1, 110 00	Jana Kolmanová	22	18,5	18,5	9	1.-2.
Lucie Zdražilová	Středočeský	G J. Ortena, Jaselská 932, Kutná Hora, 284 01	Mgr. Marie Roudná	16	12	13	41	12.
Tomáš Chleborád	Ústecký	G, Čs. Dobrovolců 530/11, Teplice, 415 01	Mgr. Jiřina Sanitriková	17	11	11	39	13.
Tereza Břenková	Liberecký	G F. X. Šaldy, Partyzánská 530, Liberec, 460 01	Lenka Dvořáková	14	14	15,5	43,5	9.
Eva Fínková	Plzeňský	Církevní G, Houšková 3, Plzeň, 326 00	Alena Smejkalová	20	12	12	44	7.-8.
Marta Emlerová	Karlovarský	První české G, Národní 25, Karlovy Vary, 360 20	Mgr. Jana Čepčányová	20	19	20	59	1.-2.
Petra Mašková	Jihočeský	Biskupské G J. N. Neumanna, Jirsíkova, České Budějovice, 370 21	Mgr. Šárka Cvetková	13	9	10	32	15.
Hana Kletečková	Vysočina	G, Husovo nám. 1, Ledč nad Sázavou, 584 01	PaedDr. Ilona Dokoupilová	13	10	11	34	14.
Radka Martincová	Královéhradecký	Jiráskovo G, Řezníčkova 4 1, Náchod, 547 44	Mgr. Aržik Aržakuni	14	14	14	42	10.-11.
Adriana Drahošová	Pardubický	G A. Jiráska, T. G. Masaryka 590, Litomyšl, 570 01	Mgr. Hana Kolísková	17	13	12	42	10.-11.
Hana Bočková	Jihomoravský	G, Slovanské nám. 7, Brno, 612 00	Mgr. Jana Amadou Titi	19	15	16	50	5.
Elizaveta Temis	Zlínský	G, Lesní čtvrtí 1364, Zlín, 761 37	Pavla Josková	19	18	18	55	4.
Barbora Bučková	Olomoucký	G, Zborovská 293, Hranice, 753 01	Mgr. Jitka Nebeská	18	14	14	46	6.
Magda Kašperová	Moravskoslezský	G, Nám. T. G. Masaryka 1260, Frýdlant nad Ostravicí, 739 11	Mgr. Anděla Matulová	16	14	14	44	7.-8.

POZN.:)* PŘESUN Z KATEGORIE SŠ B2 (NESPRAVNÉ ZAŘAZENÍ V KRAJSKÉM KOLE)

KONVERZAČNÍ SOUTĚŽ VE FRANCOUZSKÉM JAZYCE – ÚSTŘEDNÍ KOLO
GYMNÁZIUM ŠLADKOVSKÉHO NÁMĚSTÍ 8, PRAHA 3, STŘEDA 9. DUBNA 2003

KATEGORIE SŠ B2; CELKEM ÚČASTNÍKŮ: 12

Jméno soutěžícího	Kraj	Adresa školy	Jméno vyučujícího	Écoute (max. 20 b)	Jeux de rôle (max. 20 b)	Image (max. 20 b)	Bodů celkem (max. 60)	Pořadí
Andrea Vojtová	Středočeský	G J. Ortena, Jaselská 932, Kutná Hora, 284 01	Mgr. Marie Roudná	13	16	10,5	39,5	9.
Markéta Hynková	Ústecký	G J. Jungmanna, Svojsíkova 1, Litoměřice, 412 01	PhDr. Kateřina Krupková	4	15	2,5	21,5	12.
Lenka Obereignerová	Liberecký	G, U Balvanu 16, Jablonce nad Nisou, 466 34	Mgr. Jana Štrynclová	15,5	17	14	46,5	5.
kategorie neobsazena	Plzeňský							
Jiří Skoupý	Karlovarský	První české G, Národní 25, Karlovy Vary, 360 20	Mgr. Věra Neubertová	14	17	12	43	7.
Kateřina Brodská	Jihočeský	Biskupské G J. N. Neumanna, Jirsíkova 5, České Budějovice, 370 21	Mgr. Klára Krejčí	19,5	17	16	52,5	2.-3.
Jiří Vejmelka	Vysočina	G Otokara Březiny, Hradecká 235, Telč, 588 56	Milena Kopečná	19	18	19	56	1.
Jana Moriová	Královéhradecký	Biskupské G B. Balbína, Orlické nábřeží 1, I Iradec Králové, 500 02	Mgr. Ludmila Koboutová	17,5	17	18	52,5	2.-3.
Michaela Říhová	Pardubický	G J. Resslera, Olbrachtova 291, Chrudim, 537 01	Mgr. Zdeněk Krušina	9	15	8	32	11.
Aneta Poláčková	Jihomoravský	Klasické G, Plovdivská 8, Brno, 616 00	PhDr. Vladimíra Marková	12,5	17	12,5	42	8.
Alžběta Haikerová	Zlínský	G Fr. Palackého, Husova 146, Valašské Meziříčí, 757 37	PhDr. Danuše Pospěchová	16,5	15	16	47,5	4.
Zora Valášková	Olomoucký	G F. X. Šaldy, Komenského 29, Přerov, 750 00	Mgr. Věra Matochová	12	15	8,5	35,5	10.
Eliška Sýkorová	Moravskoslezský	G, Čs. Exilu 669, Ostrava-Poruba	Mgr. Zuzana Honová	14	18	14	46	6.



LE CANTON DE VAUD À LA CROISÉE DES CHEMINS

Carrefour millénaire de la route de Rome vers les Gaules par les Alpes et le Jura, et de la route du Rhône au Rhin, tête d'étape des migrations intracontinentales, le Pays de Vaud est un carrefour où l'on s'arrête, un carrefour où l'on s'établit car le climat y est avenant. En 1275 le pape Grégoire X et l'empereur Rodolphe de Habsbourg se rencontrent à Lausanne afin d'y consacrer sa Cathédrale qui sera l'édifice gothique le plus majestueux de Suisse. A ces deux illustres visiteurs succéderont d'innombrables hôtes, au nombre desquels Byron et Victor Hugo au 19ème siècle.

Sur la carte de la Confédération Helvétique le canton est au sud-ouest, bordé à l'ouest par le Jura (jusqu'à la frontière française), au sud par le Léman et à l'est par les Alpes vaudoises et françaises, le Moyen-Pays occupe le Plateau.

C'est donc un pays de contrastes avec

- le Jorat au climat rude
- la Basse-Broye souvent arrosée
- la Riviera au climat doux
- la plaine du Rhône où soufflent le foehn et le noroît,
- les Préalpes, qui s'étendent des Diablerets (3217m) aux Dents-de-Morcles, au climat alpin.

Et pourtant, ce pays a toujours constitué un ensemble administratif, économique et culturel cohérent comme nous pouvons le découvrir en feuilletant les pages de son histoire à l'occasion de son bicentenaire. Tour à tour nous découvrirons huit grandes étapes :

1. Du paléolithique aux Helvètes
2. L'époque romaine et les invasions germaniques
3. Le haut moyen âge. Les deux royaumes de Bourgogne
4. Le Pays de Vaud et la Maison de Savoie 1207 – 1536
5. Le Pays de Vaud sous le régime bernois 1536 – 1798
6. Le temps des révolutions 1798 – 1845
7. L'industrialisation et l'urbanisation des années 1848 – 1914
8. Le XXème siècle

1. DU PALÉOLITHIQUE AUX HELVÈTES

1.1 Les premières traces de l'activité humaine dans l'actuel canton de Vaud remontent à la fin de la **dernière glaciation** (10 000 av. J.-C.) lorsque le glacier du Rhône se retira du Plateau puis de la cuvette lémanique.

Les **chasseurs du mésolithique ancien** (vers 6 500-6 000 av. J.-C.) ont laissé des vestiges plus nombreux.

1.2 A la **période néolithique** l'homme se sédentarise. C'est

entre 5 000 et 4 500 qu'il occupe l'abri Freymond, près du col du Mollendruz, où les archéologues ont retrouvé des traces de foyers, de poterie, du matériel en pierre taillée et polie. Mais cet abri, situé à 1100 m d'altitude, est une exception. Les sites sont le plus souvent au bord des lacs, d'où le nom de lacustres donné à leurs habitants par les archéologues du XIXè siècle (Yvonand et Yverdon).

Les menhirs sont d'autres témoins de cette période. (5 mégalithes à Clendy, près d'Yverdon)

1.3 Au début du IIème siècle av. J.-C. on fond les métaux et on invente les alliages (celui du cuivre et de l'étain donnant le **bronze**), de nombreux bijoux et armes en bronze seront découverts dans le canton.

1.4 **Le premier âge du fer** (800 – 450 av. J.-C.) - époque de **Hallstatt** - n'est connu dans le canton que par des sépultures. La richesse de ces tombes suggère une société hiérarchisée, gouvernée par de véritables princes.

1.5 Au **second âge du fer** (450 – 58 av. J.-C.) - époque de **la Tène** (nom d'un site neuchâtelois) - les tombes sont moins riches. Nous connaissons les oppida (places fortifiées) d'Yverdon et de Gressy-Sermuz.



2. L'ÉPOQUE ROMAINE ET LES MIGRATIONS GERMANIQUES

2.1 Les Helvètes, vaincus à Bibracte (Bourgogne) en 58 av. J.-C., se réinstallent dans le territoire compris entre le Léman, le Jura, le Rhin et le lac de Constance. Ils gardent leur autonomie tout en étant dans l'orbite de Rome et entourés par des territoires soumis à Rome.

2.2 Ils jouissent alors de la **Pax Romana**. De nouvelles localités surgissent non loin d'anciennes oppida : Aventicum (Avenches) par exemple se situe près de l'oppidum du Mont-Vully. C'est en 71 qu'elle accède au statut de colonie, elle compte environ 20 000 habitants, c'est alors le chef-lieu de la nation des Helvètes qui se romanise en adoptant largement le mode de vie romain et la langue latine.

L'un des apports principaux est sans aucun doute l'urbanisation. On retrouve les traits caractéristiques de l'urbanisme romain à Avenches et à Nyon. L'amphithéâtre d'Avenches date du IIème siècle (la tour fortifiée qui abrite le musée d'Avenches a été construite au XIème siècle sur des fondations romaines). Cet amphithéâtre était le plus grand de ceux découverts sur le territoire de la Suisse actuelle (une ellipse de 115m sur 87). On y organisait des chasses aux bêtes sauvages, plus rarement des combats de gladiateurs.





Un excellent réseau routier favorise le commerce. La région, nous l'avons vu, est le point de croisement de deux grands axes : l'un reliant Genève et la vallée du Rhône à la Vindonissa en passant par Lousonna et Aventicum, l'autre l'Italie à la Gaule du Nord : du col de Grand-Saint-Bernard au col de Jougne dans le Jura, on traverse Martigny (en Valais) Vevey et Orbe.

La voie d'eau est aussi très utilisée : on importe le vin, l'huile d'olive d'Italie, d'Espagne ou de la Gaule narbonnaise par la vallée du Rhône et les ports lémaniques.

2.3 Mais au milieu du III^{ème} siècle l'empereur Gallien doit retirer des troupes de la frontière du Rhin : les **Alamans**, peuple germanique auparavant contenu au nord du fleuve, déferlent alors sur le Plateau, pillant villes et villages (260 ap. J.-C.). Avenches est détruite, Nyon abandonnée et l'on utilise alors une partie des pierres de ses monuments pour construire les murs de défense de Genève. La plupart des habitants de Lausanne (environ 2000) occupent la colline de la Cité.

3. LE HAUT MOYEN-ÂGE. LES DEUX ROYAUMES DE BOURGOGNE

3.1 Le premier royaume de Bourgogne

En 443 des **Burgondes** s'établissent en Sapaudia (pays des sapins, qui donnera le nom Savoie). Les Burgondes s'adaptent très vite, apprennent le latin populaire, les mariages entre Burgondes et Romains sont autorisés. Le royaume s'agrandit en direction de Lyon et de la vallée du Rhône.

En Gaule les Francs, menés par Clovis puis par ses fils, l'emportent sur les autres peuples germaniques. En 534 les Burgondes sont vaincus à Autun. C'est la fin du premier royaume de Bourgogne.

3.2 La Bourgogne transjurane est rattachée à divers royaumes francs, sous des princes mérovingiens puis carolingiens selon les partages. Des fonctionnaires francs gouvernent le pays d'outre-Jura, vaste territoire qui comprend le « pays vaudois » (pagus waldensis ou pays des forêts) dont le nom apparaît pour la première fois en 765. Ce pays vaudois jouit d'une importance certaine en raison de sa situation au carrefour des routes qui mènent de Genève à Bâle, du col de Jougne (dans le Jura) au Grand-Saint-Bernard (dans les Alpes). L'une des constantes de la politique des rois francs consistera à maintenir l'accès aux cols alpins.

3.3 Le second royaume de Bourgogne.

La décomposition du pouvoir impérial sous les successeurs de Charlemagne favorise la création du second royaume de Bourgogne. En 888 le duc Rodolphe est élu et couronné à Saint-Maurice roi de Haute-Bourgogne sous le nom de Rodolphe I^{er}. Son fils, Rodolphe II acquiert la Provence, ce qui lui permet de contrôler toute la vallée du Rhône, de Sion à la Méditerranée. Rodolphe III doit céder à l'évêque de Lausanne en 1011 le « comté de Vaud », c'est-à-dire la charge de comte et les droits réguliens (droits publics exercés à l'origine par le roi) sur les routes, les péages, les forêts, la monnaie, les marchés, les mesures, les eaux, les criminels, dans le territoire du comté). Sans enfant légitime, Rodolphe III lègue son royaume à son cousin l'empereur. A sa mort, en 1032, le royaume de Bourgogne est rattaché au Saint-Empire romain germanique. En 1033 l'empereur Conrad II est couronné roi de Haute Bourgogne dans l'église abbatiale de Payerne.



3.4 Essor du Pays de Vaud du XI^{ème} au XIII^{ème} siècle

Plusieurs pouvoirs se concurrencent pour dominer le Pays de Vaud. Depuis 1150 la Maison de Savoie possède Chillon. A la fin du XII^{ème} siècle, le comte Thomas occupe la ville de Moudon et agrandit la forteresse de Chillon. Il fonde Villeneuve, bien placée sur la route d'Italie.

Malgré la faiblesse du pouvoir et les troubles politiques qui en résultent, le Pays de Vaud connaît un certain essor, notamment sous l'impulsion de l'Eglise :

- Plusieurs prieurés clunisiens sont fondés : Payerne, Romainmôtiers, Rougemont et Grandson.
- Les moines-cisterciens, établis loin du monde, dans les « déserts » qu'étaient alors les forêts, adeptes du travail manuel, jouent un rôle important dans la vie économique : les moines de Montheron défrichent les forêts du Jorat, ceux de Hautcrêt créent le vignoble du Dézaley.
- L'accroissement démographique favorise la création de nombreux bourgs neufs.
- L'hospice du col du Mont-Joux (plus tard Grand-Saint-Bernard) fondé au XI^{ème} siècle, et ses nombreuses dépendances situées le long des grandes routes (Villeneuve, Vevey, Lausanne, Etoy, Bière, Montpreveyres, Chapelle-sur-Moudon) témoignent de l'importance du trafic du col : l'hospice possède des biens de l'Angleterre au sud de l'Italie.
- En 1275 la Cathédrale de Lausanne est consacrée par le Pape Grégoire X en présence de Rodolphe de Habsbourg, roi de Germanie et empereur désigné.

4. LE PAYS DE VAUD ET LA MAISON DE SAVOIE 1207 – 1536

4.1 Au XIII^{ème} siècle Pierre de Savoie (1203-1268) rassemble sous sa domination une grande partie du Pays de Vaud et le Chablais. Il introduit les bases d'un Etat centralisé, comme l'a fait Philippe Auguste en France.

Ses successeurs accordent à leurs sujets vaudois une large autonomie (Etats de Vaud).

L'affaiblissement de la Maison de Savoie dès le milieu du XV^{ème} siècle ne lui permet pas de résister à la puissance montante de Berne et de Fribourg et les guerres de Bourgogne entraînent une première conquête du Pays de Vaud, suivie d'une restitution.

4.2 Le puissant duc de Bourgogne, Charles le Téméraire a l'ambition de recréer l'ancienne Lotharingie. La richesse de ses Etats en fait un rival dangereux pour le roi de France Louis XI. En convoitant la couronne impériale, le duc est en conflit avec les Habsbourg. Enfin il représente une menace pour les Confédérés qui lui barrent la route d'Italie et qui voudraient s'étendre en direction du Jura. Une coalition anti-bourguignonne se forme. Les Confédérés, avant même d'avoir ratifié le traité d'alliance avec Louis XI déclarent la guerre au duc de Bourgogne en octobre 1474. Ils s'emparent de Grandson, d'Orbe, de Montagny et d'Echallens en avril 1475. A l'est, les troupes bernoises mettent la main sur Aigle et sur une partie du Chablais. Les défaites de Charles le Téméraire à **Grandson** (mars 1476) et à **Morat** (juin 1476) entraînent la conquête du Pays de Vaud qui est dévasté et rattaché.

Les guerres de Bourgogne marquent pour les cantons suis-

ses l'apogée de leur gloire militaire et le début d'une politique européenne, pour les ducs de Savoie une atteinte à leurs possessions au nord du Léman et pour les habitants du Pays de Vaud la désolation et les ruines.

5. LE PAYS DE VAUD SOUS LE RÉGIME BERNOIS 1536 – 1798

5.1 La conquête du Pays de Vaud

En 1536, le Pays de Vaud est rattaché en entier et définitivement aux Ligues suisses comme pays sujet de Berne. Les troupes duciales et les milices vaudoises n'ayant pas résisté, les opérations militaires n'ont duré que quelques semaines. Le duc et l'évêque perdent leurs possessions au profit de Berne, de Fribourg et du Valais. A partir de 1617 la Savoie abandonnera définitivement l'idée de récupérer le Pays de Vaud au nord du Léman.

5.2 Les Vaudois seront de fidèles sujets de Leurs Excellences (titre honorifique donné au gouvernement bernois et abrégé en LL.EE.). Lors d'un dénombrement des « feux » (ménages) en 1558-59 on évalue leur nombre à environ 70 000 à 80 000. En 1764 le Pays de Vaud compte de 120 000 à 125 000 habitants.

5.3 La Réforme

La conquête est suivie par l'introduction de la Réforme. Le 8 octobre 1536 la « dispute de Lausanne », réunit réformateurs et prêtres qui défendent leur foi respective. Les protestants, notamment Guillaume Farel, Jean Calvin et Pierre Viret, dominent la controverse.

Dès le 19 octobre Berne publie un mandement qui interdit de célébrer la messe et enjoint d'abattre les statues et les autels « en bon ordre et sans tumulte ». En 1537 Berne crée l'Académie de Lausanne, chargée de former les pasteurs. A la fin du siècle les Vaudois sont acquis à la Réforme.



l'entrée de l'armée bernoise dans le canton 1536

5.4 Pendant plus de deux siècles et demi, en respectant en général les anciens droits, Berne gouverne en bonne gestionnaire et le Pays de Vaud jouit de la paix helvétique alors que l'Europe est souvent à feu et à sang.

Jusqu'au XIX^{ème} siècle, la majorité des Vaudois travaille dans l'agriculture, le principal secteur de l'activité écono-



mique. La relative douceur du climat, la topographie du Moyen Pays font du Pays de Vaud un des greniers du canton de Berne (froment et légumineuses – pois et lentilles -). Les Préalpes et le Jura se consacrent à l'élevage (la fabrication du fromage de type gruyère a probablement débuté au XV^{ème} siècle). La vigne occupe le double de la superficie du vignoble actuel. La culture du tabac trouve un terrain d'élection dans la Broye.



Dans quelques régions une industrie souvent fort ancienne rivalise avec le secteur primaire : du minerai de fer est travaillé depuis plusieurs siècles dans la région du Jura. La vallée de Joux, Vallorbe et Sainte-Croix sont les principaux centres sidérurgiques vaudois. La métallurgie offre du travail aux forgerons, aux cloutiers, aux maréchaux, mais aussi aux bûcherons, aux charbonniers, qui cuisent le charbon de bois, et aux charretiers.

Au XVIII^{ème} siècle le Jura se tourne vers l'horlogerie, travaillant en général pour les maîtres horlogers genevois.

Les salines de Bex occupent moins de main-d'oeuvre que la sidérurgie jurassienne mais elles jouent un rôle important puisque le Pays de Vaud est jusqu'au XIX^{ème} siècle la seule région de Suisse à produire cette denrée vitale. La production ne couvre que les besoins du Chablais et le reste est acheté le plus souvent à Salins, en France-Comté.

5.5

C'est au XVIII^{ème} siècle que certaines voix commencent à s'élever. C'est tout d'abord celle du major **Davel**, fils de pasteur, notaire puis officier au service de Hollande et de France, qui se rend à la tête d'une troupe non armée à Lausanne pour lire aux notables un manifeste dans lequel il leur demande l'émancipation des Vaudois et la déchéance de Berne. Les notables lausannois le dénoncent à Berne, il est exécuté à Vidy le 24 avril 1723. Mais à la fin du siècle l'idée de liberté a fait son chemin, soutenue par les écrits des philosophes qui contestent le pouvoir absolu. L'Encyclopédie de Diderot et d'Alembert est lue dans les salons lausannois, les élites urbaines ne supportent plus la sujétion de LL. EE. De son côté le gouvernement bernois refuse les idées nouvelles et se montre maladroit envers ses sujets.

Les idées de la Révolution française sont diffusées lors de banquets tenus en 1790 et 1791 et lorsqu'on y boit à la Liberté, à l'Égalité et à la Fraternité, Berne réagit et condamne. Mais les excès de la Révolution française lui aliène les sympathies vaudoises.

En novembre 1797 Bonaparte traverse la Suisse. Il est accueilli avec enthousiasme dans le Pays de Vaud comme un « héros de la liberté ». Il encourage peu après le gouvernement français à conquérir la Suisse. Le 23 janvier 1798 le général français Ménard invite les Vaudois à se libérer de Berne, le 24 janvier l'Assemblée des Délégués se constitue Assemblée représentative provisoire du Pays de Vaud, proclamant de fait l'indépendance.

6. LES ANNÉES 1798 - 1845

Pendant cette période les Vaudois, comme les Suisses et les Européens en général, vivent une succession rapide de régimes politiques.

6.1 1798 – 1802 : le canton du Léman

Les Vaudois acceptent la Constitution helvétique qui crée le canton du Léman, l'égal des autres cantons suisses, réduits au statut de simples arrondissements administratifs, mais en février 1802 une insurrection paysanne éclate, les paysans prennent le château de La Sarraz et brûlent les archives qui contenaient les documents fondant les droits féodaux (les Boula-Papey, Brûle-Papier).

Au départ des troupes françaises la guerre civile éclate. Pour sauver l'indépendance vaudoise, le Préfet du Léman appelle le Premier Consul au secours du gouvernement helvétique. Le 4 octobre 1802 Bonaparte impose sa médiation aux Suisses.

6.2 1803 : L'acte de médiation

L'acte de médiation fait de la Suisse un Etat fédératif et du canton du Léman le **canton de Vaud, Etat souverain**, l'égal des anciens cantons et l'un des six nouveaux cantons de 1803.

La Suisse fournit en permanence à Napoléon 16 000 hommes, les Vaudois sont nombreux à s'engager et certains font un belle carrière.

6.3 Au Congrès de Vienne (1814-1815) les diplomates règlent le sort de la France et des Etats qu'elle avait conquis sous la Révolution et l'Empire. En Suisse trois nouveaux cantons, autrefois alliés des Suisses (Valais, Neuchâtel et

Genève), entrent dans la Confédération. Le **Pacte fédéral de 1815**, négocié par les 19 cantons de 1803, unit 22 États souverains qui retrouvent une très large autonomie au détriment du pouvoir fédéral. Vaud possède ses postes, ses poids et mesures, sa monnaie et son armée, ses douanes et péages.



La révolution de 1831 et le régime libéral 1831-1845

Alors que la révolution éclate à Paris en juillet 1830, que la Belgique obtient son indépendance, que les libéraux allemands et italiens ainsi que les patriotes polonais se soulèvent – sans succès –, en Suisse dans une douzaine de cantons, la plupart urbains et industrialisés, les libéraux remplacent les conservateurs. Mais les troubles nés de l'opposition entre conservateurs partisans du Pacte de 1815 et radicaux partisans de sa révision, par la force s'il le faut, font tomber le gouvernement libéral vaudois.

6.4 L'économie

- Les progrès agricoles amorcés au XVIII^{ème} siècle se poursuivent après la Révolution.

En 1832 deux Vaudois sur trois sont paysans. 29 % de la population active travaille dans l'industrie et l'artisanat, 5 % dans le commerce et les services (la moitié comme maîtres, les autres comme ouvriers ou employés).

- L'industrie est encore modeste. En 1819 François-Louis Cailler (1796-1852) installe à Vevey la première fabrique de chocolat mécanisée et invente peu après la tablette qui remplacera le boudin de chocolat. L'industrie des boîtes à musique naît à Sainte-Croix. Le premier bateau à vapeur vaudois est lancé à Ouchy en 1826.
- Le commerce est entravé par les douanes et les péages intérieurs, symboles de la souveraineté cantonale.

7. L'INDUSTRIALISATION ET L'URBANISATION TRIOMPHANTES 1845 – 1918

Régnant pratiquement sans partage de 1845 à 1918 le parti radical assume les destinées du pays au moment où l'industrialisation et l'urbanisation modifient la société.

- L'essor démographique constaté entre 1803 et 1850 s'accélère dans la seconde moitié du XIX^{ème} siècle pour

atteindre 317 000 habitants à la veille de la Première Guerre mondiale.

- Les étrangers, travailleurs et touristes, affluent et forment en 1910 près de 15% de la population.
- Cet essor est favorable à l'économie qui bénéficie de la suppression des douanes intérieures. La hausse du niveau de vie entraîne une demande accrue de produits agricoles ce qui favorise le monde paysan entre 1850 et 1870.
- La crise qui frappe la Suisse après 1875 n'en est que plus dure. Le prix des céréales chute brusquement avec la concurrence des blés étrangers, américains et russes, de nombreux paysans font faillite. On assiste à un important exode rural qui va accroître la population citadine et poser des problèmes d'urbanisme aux autorités locales. Les murailles qui avaient subsisté depuis le Moyen Age sont démolies, des voies d'accès sont créées, des quartiers neufs remplacent vignes ou jardins.
- Cet exode rural profite au secteur tertiaire (commerce, transports, administration publique, tourisme, banque, assurances, etc.), qui dépasse dès 1910 les proportions de l'agriculture ou de l'industrie.
- La première ligne de chemin-de-fer est inaugurée en 1855, le tramway Vevey-Chillon (électrifié) l'est en 1888, c'est alors le deuxième tram électrique d'Europe.
- Le développement des lignes contribue au développement du tourisme. D'abord estival en montagne, hivernal sur la « Riviera vaudoise » et médical à Leysin, il offre le luxe des palaces à une clientèle fortunée.

De jeunes artistes, Eugène Grasset, Théophile Steinlen, Félix Vallotton, Marius Borgeaud, René Auberjonois, dont beaucoup ont travaillé à Paris, créent un style nouveau. En littérature une jeune et brillante équipe est animée par C.F. Ramuz.

8. LE XX^{ÈME} SIÈCLE

Pendant la guerre 1914-1918 les Vaudois, comme la plupart des Suisses romands, souhaitent la victoire de la France et des Alliés sur les Empires centraux.

Mais la guerre s'éternise, les prix montent, les soldats mobilisés ne gagnent rien, ces années de misère favorisent la gauche aux élections du Grand Conseil en 1917. En 1918 l'épidémie de grippe espagnole fait plusieurs milliers de victimes. Une grève générale éclate. Le gouvernement introduit alors le principe de la semaine de 48 heures et celui de l'assurance-vieillesse (qui ne sera réalisée qu'en 1947).

Pendant les crises de 1921 et des années 30, pendant les années de la Seconde Guerre mondiale, l'économie vaudoise subit les hauts et les bas de la conjoncture générale.

Pays de petites et moyennes entreprises, le canton de Vaud abrite cependant de grandes multinationales, développe certains secteurs très spécialisés ou inventeurs d'une technique de pointe. Les applications techniques des découvertes scientifiques des XIX^{ème} et XX^{ème} siècles se conjuguent pour transformer la vie des Vaudois. Toutes les couches sociales bénéficient alors d'un niveau de vie plus élevé que précédemment (protections sociales, vacances payées, loisirs développés depuis l'introduction de la semaine « anglaise »).

Les grands travaux entrepris par l'Etat de Vaud à partir des années 1960 répondent en partie à ce nouveau mode de vie.

- Pour faire face à l'afflux d'automobiles, le peuple suisse



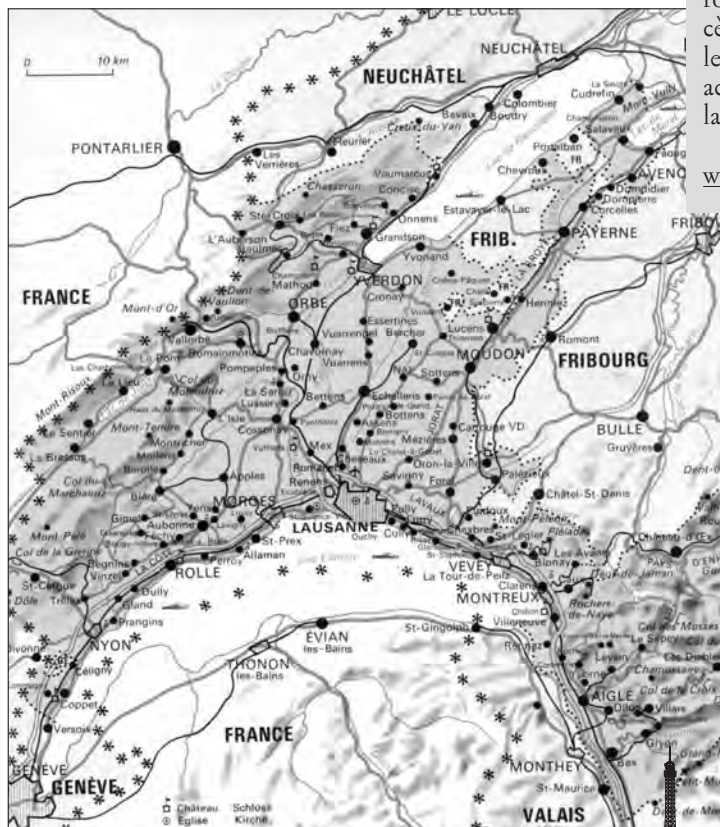
vote en 1958 la création du réseau autoroutier et le premier tronçon est vaudois : la N1 de Lausanne-Genève est inaugurée en 1964 à la veille de l'Exposition nationale.

- L'Université de Lausanne est transférée de la Cité à Dorigny.
- Le Centre Hospitalier Universitaire Vaudois est mis en exploitation en 1980.
- Les communes construisent des établissements scolaires pour le baby-boom des années 50/60, des zones autrefois rurales se couvrent d'immeubles locatifs ou de villas, d'où la nécessité d'aménager le territoire.
- Le Tramway du Sud-Ouest lausannois (TSOL) est inauguré en 1991.

Motorisation, industrialisation et densité de l'habitat ne vont pas sans inconvénients pour le canton. Pendant les années 1980 le public est sensibilisé à la pollution de l'air ou des cours d'eau. De grands travaux d'assainissement des eaux du Léman sont effectués.

Au début du troisième millénaire Lausanne, sa capitale, rêve l'avenir en paysage fleuri. *Lausanne Jardins 2000* avait révélé la ville et ses lieux inconnus à ses habitants et visiteurs européens, *Lausanne Jardins 2004* devrait dessiner une ville en pleine ébullition créatrice.

Le Canton de Vaud, un carrefour où se croisent les grandes voies européennes, où se croisent tradition et modernité, où le visiteur du Musée Olympique à Lausanne peut assister aussi bien au lever du soleil sur les Alpes françaises qu'à son coucher sur le Jura quand il embrase le lac en direction de Genève. Un petit pays qui, au long de son histoire, a su retenir ses visiteurs de passage par son charme et ses trésors à découvrir.



Bibliographie

Lucienne Hubler, *Histoire du Pays de Vaud*, Editions L. E. P. Lausanne, 1991
 Laubscher Jean-Pierre, *Le pays de Lausanne*, Editions du Grand-Pont, 1982
 Presse lausannoise du 30 janvier 2003

Sources des illustrations

Lucienne Hubler, *Histoire du Pays de Vaud*, Editions L. E. P. Lausanne, 1991
Chillon à travers le temps, Association du Château de Chillon, Roth et Sauter, 1979/1988
 Cartes postales, éditions photogrob S.A. Zurich

Sites internet sur la Suisse

<http://la-suisse-en-vue.ch>

cette plate-forme offre un regard passionnant sur la Suisse moderne, une fenêtre multimédia sur les principaux aspects de la géographie, de la société, de la culture et de la politique de ce pays.

www.swissgeo.org

il s'agit du système d'information géographique de swisinfo/Radio Suisse Internationale (SRI). Ses cartes électroniques sont particulièrement utiles. Les points d'intérêt sont regroupés en catégories (tourisme, sport et loisirs, etc) et font l'objet d'informations détaillées. Le site est disponible en dix langues ! (français, allemand, italien, romanche, anglais, espagnol, portugais, japonais, arabe et chinois).

<http://swissmusic.swisinfo.org>

ce site met gratuitement à la disposition des internautes un choix des meilleures productions suisses (hymne national, rock, pop, musique classique, jazz, folklore, derniers succès de Stephan Eiger, etc.). Soigneusement documentées, les rubriques du nouveau site musical donne également accès, par une série de liens, à d'autres sites en rapport avec la musique suisse.

www.lausannejardins.ch

Danièle Geffroy Konšacký
Université Hradec Králové



JAK ROZUMĚT SOUČASNÉ FRANCOUZŠTINĚ

Všichni, kteří se zajímáme o nejnovější vývojové tendence francouzštiny, jistě známe jméno Pierre Merle. Již několik let publikuje knížky, v nichž reaguje na jevy, které jsou ve francouzštině módní a nějakým způsobem vybočují z běžně používaných zvyklostí a norem. Jmenujme např. *Lexique du français tabou* z roku 1993, *Le prêt-à-parler* z roku 1999, *Le Dico du français branché* z roku 2000. O dva roky později vydal nový titul – *Précis de français précieux au XXI^e siècle, v němž rozebírá další znaky současné komunikace ve francouzštině*.

V první části nazvané *De la nature chosale de la relation lexicale au monde en interface du siècle* podává historický přehled toho, co bylo v minulosti hodnoceno jako „précieux“, jako tradice „parlerie“. Citacemi zmiňuje mnoho autorů (jazykovědců, ale i spisovatelů), kteří ve svých dílech reagovali na nepřírozený, vumělkovaný jazyk – od Rabelaisova *Gargantua a Pantagruela* z roku 1532 po článek Caroline Helfer z roku 2002. V jednotlivých kapitolách ukazuje příklady „préciosité“ v široké škále užití od beletrie po jazyk politiků. Zde uvádí příklad prefekta, který v roce 1975 pronesl větu „Tu vas t'faire piquer, eh, con!“. Byly mu přiznány „polehčující okolnosti“, za kterých se takto vyjádřil. Jak Merle uvádí, od druhé poloviny roku 1980 však podobné výroky užívají politikové na veřejnosti stále častěji.

Některé vyjadřovací postupy jsou známy již po staletí, ale teprve v poslední době se díky masovým sdělovacím prostředkům velice rychle šíří a jejich užívání se stává obecným. Jedním z nich je oxymoron, jehož podstatou je užívání dvou slov opačného významu, čímž spojení nabývá větší expresivity. Jako příklady autor uvádí: *exilés de l'intérieur, immobilismes actifs, discriminations positives, discriminations passives* a mnoho dalších.

Mezi nadměrně používaná slova patří sloveso *gérer* ve spojeních jako *gérer une attent, gérer son corps*, dokonce *gérer la concurrence, gérer une éviction* (zde uvádí význam „quand on se fait virer de son boulot avec perte et fracas et qu'on est bien obligé de s'en accommoder“).

Podobně jako v češtině, i ve francouzštině se začalo hodně používat výrazu *v uvozovkách – entre guillemets*. Zaznamenané a citované výrazy ukazují, že mluvčí si není pravého významu vědom, a tak jeho sdělení nabývá opačného významu. P. Merle doslova uvádí: „Le 7 novembre 1994 j'avais relevé, dans le journal de 13 heures de TF1, la question pertinente posée par un journaliste à un gardien de prison en grève. La scène se passait devant la prison de la Santé. „Mais enfin, lui fait-il judicieusement remarquer, vous gardez des gens entre guillemets dangereux!“. L'autre n'a pas démenti. Sans toutefois s'enhardir jusqu'à lui faire remarquer qu'il n'est pas si rare, en France, qu'on garde en prison des gens dangereux même sans guillemets (p.40)“.

Autorovu ironickému popisu neunikly ani výrazy, které dokazují stále existující anglomanii i s jejími jazykovými projevy. Jako příklady uvádí *fooding* s následující poznámkou: „De l'anglais food (nourriture) bien sûr, mais manifestement accommodé à la sauce hexagonale, puisque ce mot n'existe pas en anglais, où nourrir se dit to feed et où feeding ne traduit, lui, pas autre chose que la simple action de donner à manger à quelqu'un (p.48)“.

Dále uvádí celou řadu zrádných slov, která se sice v obou jazycích podobají, ale mají však odlišný význam (*opportunité x opportunité, supporter x soutenir, décade a další*).

V některých případech – zvláště jde-li o klaky – je obtížné

textu pozorovat: *à deux ou trois pâtés de maisons d'ici*“, kde *pâté* je kalkem „blocks“ a jak autor zdůrazňuje, ve francouzštině bylo běžnější říkat „deux ou trois rues plus loin“.

Některé další příklady uváděné jako důkaz přehnaného jazykového feminismu jsou úsměvné: *les sans-papiers – les sans papiers*.

Poznámkám a komentářům neunikají ani výrazy spojené se slovy jako „*citoyen, citoyenne*“, projevy krátkých textových zpráv, nová výslovnost některých fonémů, kterou nazývá „*syndrome du resserrement frénétique*“: příklady jako *défence – défonce, apparence – apparonce* a jiné. Podle lingvisty Henry Boyera má však tento jev mnohem starší kořeny a je obdobou vývoje výslovnosti „un“ (*brun*) a *in* (*brin*).

Dalším jevem, který můžeme pozorovat i v současné češtině: pozdrav při loučení *au revoir* je nahrazován *belle journée*, což je vysvětlováno vlivem angličtiny (*have a nice day*).

Druhou částí knihy je glosář vysvětlující významy nových slov nazvaný „*Lexique à l'usage des non-précieux qui souhaiteraient rattraper le temps perdu*“. Významy některých výrazů jsou opravdu neobvyklé. Uvedme několik příkladů.

Maître de naissance: Il y a certes des vocations précoces. En l'occurrence, on pourrait presque même croire à une sorte de prédestination! En réalité, cette expression n'est qu'une variante de *médecin de la naissance*, pour parler des obstétriciens.

Acteur de formation: Elève. Ce sont Guy Morel et Daniel Tual-Loizeau qui ont entre autres évoqué, dans leur excellent *Petit Vocabulaire de la déroute scolaire*, le „comportement des acteurs de la formation (en l'occurrence: élèves)“. Remarque: il peut aussi être „acteur-auteur de sa formation“.

Citoyen de zéro zone: Qui n'est même plus citoyen de deuxième, troisième, d'énième zone. Expression captée sur *France-Culture* le 15 décembre 2001 à propos des gens ne parlant pas la langue du pays dans lequel ils se trouvent.

Elève en rupture d'école: Sècheur de cours professionnel, généralement viré de plusieurs établissements scolaires.

Professeur des écoles: Façon bien alambiquée de désigner ce qu'on appelait curamment, autrefois, un instituteur. D'autant plus alambiqué et maladroite qu'en toute hypothèse et tout temps, les professeurs ont largement exercé dans les écoles.

Sourcer: Connaître ou chercher la source d'un information, en langage journalistique (au départ). Le mot fut notamment employé le 14 décembre 2001 par Etienne Mougeotte (TFI) invité par *France-Inter*. Il en est de l'eau comme de l'eau qui coule, il y a toujours de bons ou de mauvais sourciers.

Závěrem můžeme říci, že kniha P. Merla je velmi zajímavá jak tématem, tak glosujícími poznámkami autora. Patří však také mezi publikace, které čtenáře poučí především pokud jde o aktuální stav francouzského jazyka používaného v masových sdělovacích prostředcích.

Slavomíra Ježková



LE GROS MOT AU QUÉBEC

Jurons, sacres, insultes...

Le gros mot a-t-il sa place dans l'enseignement des langues ? Spontané et expressif, il ne se réclame pas du jugement rationnel, mais du domaine de l'émotionnel. S'il est vrai qu'il est déconseillé de s'en servir (bonne éducation oblige, risque de l'utiliser dans des circonstances inadéquates ce qui peut choquer etc.), il est aussi vrai que les mots grossiers reflètent bien des choses concernant la mentalité et la culture populaires; difficile de saisir l'esprit d'une langue dont on ne comprend pas les gros mots qui - à dose raisonnable - pimentent agréablement le discours en y rajoutant de la couleur locale.

En français québécois, la plupart des insultes et des jurons sont liés au domaine de l'Église - cette dernière a joué un rôle important dans l'histoire du Québec. Les termes qui lui sont associés ont été détournés de leur sens religieux pour prendre un sens initialement *blasphématoire*. De nos jours, on les utilise comme *jurons*. « Dire des gros mots » se dit d'ailleurs *jur*er ou *sacrer*. Pour avoir la conscience tranquille, on a inventé tout un système phonétique afin de contourner les jurons. Ces jurons « déguisés » sont largement répandus dans le langage courant. Ainsi, au lieu de s'exclamer « *Tabernacle!* », on a créé le juron *tabarnak*. Les femmes québécoises en ont fait *tabarouette* et puis encore *barouette* (une brouette en québécois). On peut entendre aussi *taberslak* et *tabaslak*, ainsi que *tabarnouche* et *tabernoche*. « *Tabarnak* » utilisé devant un autre mot sert à montrer la colère, la rancune (*ce tabarnak de prof*). Ces jurons sont souvent utilisés comme marque exclamative, la frontière entre le juron et l'exclamation dépendant, bien sûr, du contexte et du ton. L'éventail des sentiments exprimés est très large - la joie, la peine, la colère, la déception, la surprise...

Voici un petit échantillon des jurons les plus utilisés qui emploient des mots et des objets se rapportant à l'Église :

être en baptême
être en calisse (calice)
être en ciboire
être en ostie (hostie)
être en tabarnak
être en crisse (Christ)

Certains de ces mots ont donné naissance à des verbes : *calisser*, *ciboier*, *crisser*. Il n'est pas facile de saisir le sens de ces verbes. *J'va crisser ma job-là* signifie *Je vais quitter mon travail*. *J'ai crissé le journal dans la poubelle* est à traduire *J'ai jeté...*

Les « petits jurons » sont le résultat « innocent » de déformation des grands - « vrais » jurons : *câlîne*, *caltor*. Comme les mamans québécoises réprimant leurs enfants se servant trop souvent de « *maudit* », le mot s'est transformé, déguisé en *maudîne*, *mautadîne*, *mautadit*.

Parfois, au contraire, pour démontrer une très grande colère ou une très grande admiration, on utilise la combinaison de deux ou trois jurons : *Mon osti de calice, t'es le gars le plus détestable que je connaisse!* *Ciboire de tabarnak que c'était beau le feu d'artifice!*

L'équivalence entre une exclamation expressive en France et au Québec n'est pas toujours évidente, surtout pour un étranger - prudence donc avant de s'y lancer! *Ostie! Astis!*

Calvert! et *C'est de la shnoute!* correspondent un peu à « cinq lettres » ; si on entend *Crissel!!!* la colère atteint un point culminant. *Maudite mardo* est assez éloquent et facilement déchiffrable. *Baptême!* est un peu plus fort que *zut!* en France. Les exclamations sont parfois savoureuses et surprenantes : *Ciboire électrique, c'est super! C'est ketchup!*

Sans avoir la moindre intention de s'en servir, sachez que un beigne désigne un idiot, un *pepsi*, un *niaiseux* est un abruti, un *crotté* un arriéré, *une vraie mouche à mardo*, très imagée, quel qu'un de collant. Parfois, vous risquez d'être surpris d'entendre par exemple : *Tchèque tes claques!* (Fais gaffe à ce que tu dis, fais gaffe à ta gueule). *Arrête de me suivre comme une queue de coat!* *Il a une face à fesser dedans*. Il y a aussi des pièges à éviter - attention à ne pas employer le mot *gosses* pour parler de vos enfants - le mot désigne, dans le langage populaire, les parties intimes chez l'homme.

Tabernacle, n. m. - dans les églises catholiques, petite armoire occupant le milieu de l'autel qui contient les hosties consacrées placées dans un ciboire; svatos-tánek.

Ciboire, n. m. - vase sacré où l'on conserve les hosties consacrées; nádoba na hostie, ciborium.

Juron, n. m. - exclamation grossière ou blasphématoire marquant le dépit, la colère, un sentiment très vif : Flûte! Zut! Parbleu!

Coat à queue, n.m. - queue-de-pie - hábit, frak, fráček.

Claques, n. m. - snow-boots.

La job - au féminin en québécois.

Pour en savoir plus, lire :

Béliveau, M., Granger, S. : *Savoureuses expressions québécoises*, Éditions du Rocher 2000.

Le québécois de poche, d'après Britta Scheunemann, adaptation française de Jean-Charles Beaumont, Assimil 1998.



Jitka Uvírová
 UP Olomouc





Le château Frontenac

PROJEKT JA-LING A EV-LANG V RAKOUSKÉM GRAZU

V dubnu 2003 se konala další schůzka zástupců zemí Rady Evropy nad projektem Janua Linguarum, který rozvíjí principy přístupu k výuce cizích jazyků „*éveil aux langues - awareness language*“, u nás ho představila česká koordinátorka projektu DhDr M.Fenclová SCs pod názvem jazyková propedeutika.

Připomeňme si hlavní přínos a cíle tohoto přístupu k cizím jazykům :

- rozvoj pozitivního postoje k jazykové a kulturní rozmanitosti a motivace ke studiu jazyků
- rozvoj metalingvistických a kognitivních dovedností, usnadňujících zvládnutí cizích jazyků
- rozvoj obecné jazykové kultury s cílem orientovat se v dnešním multikulturním světě

Cílem semináře bylo seznámit účastníky z 24 zemí Evropy s výsledky projektu, který se už v řadě zemí dostal do učebních programů, a hledat možnosti, jak ho využít při sestavování nových kurikul nebo zařadit do kurikul již existujících. Obecné proklamace o výchově žáků k životu v multikulturním a mnohojazykovém světě by se tak měly dostat do každodenní školní praxe. Projekt také napomáhá plnění zásad Evropského referenčního rámce jazyků a Evropského jazykového portfolia.

Součástí semináře byla i ukázka realizace projektu na jedné škole v Grazu. Viděli jsme ji sice jen na videu, ale i tak bylo zřejmé, nakolik je odlišná situace v řadě evropských zemí. Děti se rozběhly po škole a zjišťovaly, kolika různými jazyky se žáci školy doma zdraví, děkují, prostě ho používají v běžných denních situacích, a napočítaly jich 14 ! Pojetí multikulturnosti a mnohojazyčnosti je u nás zatím zcela odlišné. To

ovšem neznamená, že vzhledem k faktu, že v našich školách pro naprostou většinu dětí je jazyk školního vyučování i jazykem mateřským, není třeba naše žáky na multikulturnost a mnohojazyčnost připravovat. Naši dnešní žáci se v takovém světě budou dozajista pohybovat, navíc ani my přece nechceme řešit projevy rasismu, chceme jim předcházet.

Projekt Ja-Ling pracuje s různými jazyky už u žáků nejnižších tříd školní docházky. Cílem není tyto jazyky naučit, ale poslouchat, pozorovat, porovnávat - objevovat. Získané obecné kompetence mají vztah i k ostatním předmětům, především k mateřskému jazyku, ale i např. k zeměpisu nebo matematice. Tyto principy, uplatňované po celou dobu školní docházky, vedou k získání návyků metodické práce, určité globální jazykové kompetence a pohledu na jazyk jako systém. Důležité je i rozvíjení osobní otevřenosti a zájmu o jiné kultury a hodnoty a ve srovnávání dospět i k hlubšímu chápání specifik a hodnot kultury vlastní.

Pokud i v našem školství rozšíříme takovým způsobem přístup k výuce cizích jazyků, bude zřejmě prvním nutným krokem modifikace přípravy budoucích učitelů.

Je jistě pro nás potěšitelné, že název projektu Ja-Ling, označující otevřenou bránu do světa jazyků, připomíná dílo J.A. Komenského a vlastně z něj vychází. Ale nejen z tohoto důvodu by si zasloužil naši pozornost.

Jiřina Zahradníková
PedF TU Liberec

JOURNÉE FRANÇAISE

Dne 13. května 2003 se Základní škola v Brně, Janouškova 2 stala místem, kde se konala akce JOURNÉE FRANÇAISE pod patronátem Centra CERNET se sídlem ve Vídni.

Oficiální zahájení se uskutečnilo za přítomnosti vedoucího Školského odboru Jihomoravského kraje pana RNDr. Miloše Šifaldy.

CERNET je jedním z nejdůležitějších evropských projektů ve Vídni a je řízen Evropskou kanceláří Vídeňského rektora. Je podporován programem INTERREG IIIA.

Podporuje výměnu zkušeností mezi účastníky výchovného systému, zvyšuje mobilitu nejen odborníků ve výchově a vzdělávání, ale i žáků. Rozvíjí výuku cizích jazyků. Přizpůsobuje výchovné systémy potřebám jednotného evropského trhu. Vytváří síť mezi partnerskými regiony ve využívání nových technologií informace a komunikace. Kontroluje výzkum výchovných projektů. Rozvíjí a uskutečňuje nové modely spolupráce v rámci škol základních a středních.

Celkem 30 lidí ze čtyř zemí se zúčastnilo této akce: před-

stavitelé z Velvyslanectví Francouzské republiky v Györu, Bratislavě a Vídni, ředitel Francouzské aliance z Brna, krajeví koordinátoři Cernetu všech čtyř zemí a dále vyučující francouzského jazyka, kteří se zúčastnili hospitace ve 3.B s rozšířenou výukou francouzskému jazyku a poté si vyměnili zkušenosti na poli výuky a spolupráce s rodilými mluvčími.

Akce byla kladně hodnocena účastníky, kteří ocenili znalosti dětí ve 3.B, kde se pracuje podle nové metody /Alex et Zoé/, která je nevhodnější metodou z těch doposud používaných a která nejvíce odpovídá mentalitě dětí ve třetím ročníku.

Eva Matyášová,
ZŠ Janouškova 2, Brno



HODNOCENÍ JAZYKOVÝCH ZNALOSTÍ V ANGLII

Stejně jako v článku o výuce francouzštiny na anglické soukromé škole v Portsmouth, čerpám i zde z vlastních pedagogických zkušeností.

Tentokrát bych se s vámi ráda podělila o své poznatky týkající se průběžného a finálního hodnocení ve výuce francouzštiny na této škole, a to od úplných začátků v mateřské škole až po GCSE a A-levels, tedy období naší maturity. V tomto článku nemohu podat vyčerpávající informace, takže se omezím na hlavní a pro Čechy možná překvapující aspekty.

Chtěla bych ještě dodat, že tento článek může být též chápán jako příspěvek do debaty o podobě státní maturity v České republice.

Hodnocení v mateřské a základní škole

V prvních třech letech výuky francouzštiny (mateřská škola, přípravná třída a první ročník) je prováděno ústní průběžné hodnocení výkonu žáků a samozřejmě pravidelná kontrola pracovních sešitů. Na konci každé hodiny dostávají děti jako odměnu za snahu samolepky zvířátek. Dostanou je nakonec všechny děti, přestože těm zlobivějším je vyhrožováno, že si za své chování samolepku nezaslouží. Od druhého do šestého ročníku již pro děti samolepky samozřejmě nejsou dostatečně motivující, takže na konci každého trimestru je prováděno písemné slovní hodnocení jejich výkonů. Navíc dostávají známku za snahu, která je vyjádřena písmeny E (excellent, maximální míra snahy), G (good, dobrá úroveň), S (satisfactory, uspokojivá úroveň), P (poor, slabá úroveň) a U (unacceptable, neuspokojivá úroveň, spíše teoretická známka za minimální míru snahy). Až do šestého ročníku nejsou známkovány ústní ani písemné výkony žáků ve francouzštině. První písemný test děti čeká na konci šestého ročníku, aby na základě jeho výsledků mohly být podle úrovně rozděleny do skupin v sedmém ročníku, kterým začíná nižší střední škola a centrálně dané osnovy pro výuku jazyka.

Hodnocení na nižší střední škole

V sedmém, osmém a devátém ročníku v průběhu trimestru žáci většinou píší několik testů (na body či procenta, neznámkováno) a se známkami, eventuálně písemným slovním hodnocením za své výkony, se setkají ve studijním průkazku (*record card*) v polovině a na vysvědčení (*report*) na konci trimestru. Výkon se známkuje od jedničky do pětky, stejně jako u nás. S jedničkami a pětkami se však setkáme zřídka. Nejčastější známkou je 3S, kterou můžeme přeložit jako výkon odpovídající očekávání, jenž doprovázela uspokojivá míra snahy. Chtěla bych dodat, že v Anglii neexistuje tradice průběžného ústního zkoušení jako je tomu u nás. Hodnocení se opírá o výsledky písemných prací a testů, které je považováno za objektivnější a ohleduplnější. Připadá mi však, že ve výuce jazyka je pravidelné hodnocení ústních výkonů nezbytností a že jeho absence na anglické škole je jedním z důvodů slabých vyjadřovacích schopností v cizím jazyce.

Zkouška GCSE

V desátém ročníku se většina žáků rozhodne pro studium jednoho cizího jazyka, z něhož bude povinně skládat zkoušku GCSE (*General Certificate of Secondary Education*), která je ukončením povinné školní docházky a na základě jejích výsledků jsou žáci přijímáni do *Sixth Form*, tedy vyšší střední školy. Tato zkouška ověřuje čtyři základní jazykové kompetence – porozumění čtenému, písemné vyjadřování, ústní vyjadřování

a poslech. Každá z těchto kompetencí tvoří 25% výsledné známky. Žáci si mohou zvolit nižší, či vyšší úroveň v každé z uvedených kompetencí. Zvolí-li si však nižší úroveň, mohou dosáhnout maximální známky D, zatímco ve vyšší úrovni mají možnost získat nejvyšší známku, tedy A*. Ze získaných známek se pak utvoří průměr a cílem každého studenta je získat alespoň C. Například na mé dočasně domovské St. John's College dosáhlo v této zkoušce v loňském roce 82% žáků úrovně A-C, z toho 44% A, či ještě lepší A*.

Přestože je v propozicích k GCSE napsáno, že instrukce k úlohám mají být v angličtině, v samotných testech jsem se setkala i s pokyny psanými velmi jednoduchou francouzštinou.

Zvládnutí poslechových testů je, že žáci mají k dispozici kazetu s nahrávkou a walkmana a v rámci stanoveného limitu mají právo zvolit takový postup poslechu, jaký je pro ně nejoptimálnější. Poslechové testy pro vyšší úroveň GCSE obsahují několik úloh typu *multiple-choice*, úlohy přiřazovací, ale ve většině úloh musí žáci doplnit chybějící slovo či podat vlastní odpověď na otázku (příčemž otázka i odpověď jsou v angličtině!).

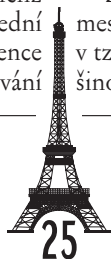
Porozumění čtenému (vyšší úroveň) obsahuje úlohy *multiple-choice*, přiřazovací, pravda/nepravda, ale též otázky s jednoslovnou odpovědí ve francouzštině a otázky k francouzskému textu v angličtině, na něž má být v angličtině podána podrobná odpověď.

V testu ověřujícím porozumění čtenému pro nižší úroveň se setkáme s primitivnějšími texty, zůstává však stejný typ úloh, i když je zde méně úloh otevřených typu anglická otázka/anglická odpověď.

K ústní zkoušce, která probíhá ve škole a je nahrávána na kazetu, již vyžaduje zkouškové centrum, si musí žáci připravit monolog o svém koníčku na minutu a půl. K tomuto monologu jim budou po další minutu a půl kladeny otázky (které většinou žáci dají zkoušejícímu vědět předem, a mají tedy, ač ne všichni, naučené předem připravené odpovědi). Druhou částí ústní zkoušky je *role play* s vyučujícím na téma, které je připraveno ve zkouškovém centru. I *role plays* jsou rozděleny na vyšší a nižší úroveň a liší se ve své náročnosti. Ve vyšší úrovni je většinou obsažen tzv. *problem*, tj. moment, v němž musí žák zaimprovizovat. Například bez jakékoli přípravy popsat ztracenou osobu. Třetí částí bývá tzv. *general conversation*, tzn. představování, věk, bydliště a podobné začátečnické lahůdky. Mým úkolem jako asistenta na výuku francouzštiny je připravovat žáky na tuto část zkoušky. Ne všichni jsou schopni v cizím jazyce vyjádřit, kolik jim je let. Problémy činí sloveso *avoir* a číslovka (srov. angl. *I am sixteen* x franc. *j'ai seize ans*). Zbytek je většinou OK!

Písemné vyjadřování ověřuje tzv. *coursework*, tedy jakási kompozice. V průběhu desátého a jedenáctého ročníku žáci píší texty na zadaná témata (např. prázdniny, koníček, oblíbený film, ...), které by profesori neměli opravovat a zaslat alespoň tři z nich k centrální opravě. V praxi se však vyučující samozřejmě snaží, aby jejich žáci dosáhli co nejlepších výsledků. Např. v mé škole jeden profesor pouze podtrhne chyby a v jakémsi značkovacím archu zatrhne problémové položky (např. chybné užití časů, členů, struktura textu,...). Jiný profesor opraví všechno. Jeho žáci pak samozřejmě dosáhnou v této části lepších výsledků, ač jednání učitele jde proti duchu zkoušek.

Zkoušky se konají v květnu, tedy v polovině posledního trimestru. Žáci však mají možnost vyzkoušet si své schopnosti v tzv. *mock exams*, tedy zkouškách nanečisto, které probíhají většinou v prosinci, na konci prvního trimestru.



Zkoušky AS a A-levels

V *sixth form*, tedy nepovinné dvouleté nástavbě střední školy, která připravuje na vysokoškolské studium, si žáci volí cizí jazyk jako jeden ze čtyř (ve dvanáctém ročníku) či tři (ve třináctém ročníku) studovaných předmětů. Výhodou je, že zbudou jen motivovaní studenti, kterých většinou není víc než pět. Ve dvanáctém ročníku se připravují na zkoušku AS (*Advanced Subsidiary*) a ve třináctém na A2 (*Advanced*). V obou zkouškách jsou formou několika modulů testovány jejich znalosti a dovednosti v základních jazykových kompetencích, to vše samozřejmě na vyšší úrovni než při GCSE. V ústních prezentacích se pak předpokládá zájem o realie dané jazykové oblasti. Výsledky AS, tedy nižší zkoušky, jsou důležité i pro výsledky závěrečné A2 zkoušky.

Zkouška AS má pouze jednu úroveň a testuje čtyři základní kompetence. Písemná část zkoušky je rozdělena na dvě sekce. Na vypracování mají kandidáti hodinu a půl. Sekce 1A obsahuje dvě poslechové úlohy (*multiple-choice*, doplňování chybějících slov z nabídky), každá trvá přibližně minutu a jde většinou o krátkou reportáž. Tež na této úrovni mají žáci k dispozici kazetu s nahrávkou a walkmana V sekci 1B je obsažen text (novinový článek) s otázkami typu pravda/nepravda/neuvedeno a další poslech (1 min. 8 sek), k němuž se vztahuje několik různorodých úloh – *multiple-choice*, otevřené otázky, doplňování slov do vět. V části 2B je další text, tentokrát obchodní dopis, který mají žáci volně přeložit do angličtiny tak, jak by to musela udělat sekretářka pro svého nefrankofonního šéfa. V části 2C mají žáci za úkol na základě anglicky psaných pokynů sestavit francouzsky psaný dopis reagující na dopis z části předchozí. Dalším úkolem je francouzsky sepsat stručný fax doplňující informace z dopisu.

V ústní části dostanou žáci anglicky psaný text, většinou reklamní leták k návštěvě turistické zajímavosti, a mají 20 minut, aby si bez slovníku připravili francouzsky obsah a přesvědčili francouzského přítele k návštěvě atrakce. Může se zdát divné, že výchozí text je v angličtině, ale na druhou stranu nenarazíme v praktickém životě poměrně často na obdobnou situaci, když nás v Čechách navštíví známý ze zahraničí? Další částí ústní zkoušky je prezentace určitého tématu. Jeden z mých žáků si zvolil fotbal, druhý francouzskou kuchyni. S výraznou pomocí učitele si žáci sestavili písemný elaborát, který se na zkoušku nazpaměť naučil.

Nejvyšší úroveň středoškolských zkoušek z francouzštiny i ostatních předmětů představuje tzv. *Advanced GCE* neboli A2. Podmínkou pro její složení je úspěch u AS zkoušek. Na písemnou část mají žáci dvě hodiny a čtyřicet pět minut. Zkouška se skládá ze tří částí – A, B, C. V části A je poslechový test obsahující dvě náročné nahrávky (jen názvy *L'Association pour le Droit à l'Initiative Economique* a *Recherches sur le virus du sida*), na jehož vypracování mají žáci padesát minut. Zase mohou libovolně pracovat s vlastní nahrávkou. K obou poslechům se vztahuje šest otázek, na něž je třeba ve francouzštině co nejpodrobněji odpovědět. V části B je poměrně náročný a dlouhý novinový článek *On ne craint plus la polio*, k němuž se vztahují tři úlohy – *multiple-choice*, doplňování vět podle smyslu článku, otázky a odpovědi v angličtině (tedy jakýsi volný překlad ověřující porozumění). V části C je další novinový článek, který má sloužit jako odrazový můstek k písemnému vyjadřování ve francouzštině. V první úloze mají žáci za úkol vyhledat a přeformulovat požadované informace a v další úloze pak napsat komentář k danému textu (maximum 80 slov).

Ústní část zkoušky, kterou provádí škola a která předchází část písemnou, ale kterou opravuje a koncipuje zkouškové centrum, je rozdělena na dvě části. V části A se 5-6 minut diskutuje o zadaném textu (na jehož přípravu mají žáci dvacet minut, ale

nesmějí používat slovník ani žádné jiné příručky). Část B je nazývána *General Conversation* (tedy všeobecná konverzace), která má trvat 10 až 12 minut. Vše je nahráno na kazetu a zasláno k centrální opravě. Viz *Advanced GCE Speaking and Reading*.

Připravují žáky též na ústní část obou uvedených zkoušek. Je třeba říci, že jejich úroveň je poměrně slušná. Dva roky intenzivního studia (sedm až osm hodin) týdně v malé skupině jsou přece jen znát.

Organizace a úloha středoškolských závěrečných zkoušek v Anglii

Tyto zkoušky jsou koncipovány zkouškovými centry, jež mají statut neziskových organizací. Prozatím existují tři centra: AQA (*Assessment and Qualifications Alliance*), OCR (*Oxford, Cambridge and RSA Examinations*) či Excedell. Školy si zkouškové centrum (*exam board*) vybírají samy a pro každý předmět mohou volit jinou organizaci. Záleží, s jakou mají lepší zkušenosti, tzn. lepší známky. Soukromé školy musí za zkoušky platit stanovený tarif za žáka. Oprava testu probíhá centrálně a pomáhají s ní řadoví učitelé francouzštiny, především s opravou písemných prací a mluveného projevu, jenž je nahrán na kazetu.

Positivem těchto zkoušek je jejich nesporná propracovanost, spojení s osnovami a gradace náročnosti. Zkoušky navíc testují i produktivní znalosti, tedy písemné a ústní vyjadřování. Pokyny ke zkouškám jsou opravdu vyčerpávající, ke každé zkoušce je vydána zvláštní podrobná příručka s kritérii hodnocení a požadavky ke každé testované kompetenci. Obsahuje též seznam gramatických jevů, témat a slovní zásoby nutných pro složení zkoušky. Podrobné podklady a materiál (k ústním zkouškám – texty, připravené *role plays*) dostávají vyučující též, aby byl zaručen objektivnější průběh interní části zkoušek.

Problémem je dle mého fakt, že výuka v posledních ročnících je často diktována jen nároky zkoušek. Dalším, a v současné době v Anglii hodně medializovaným problémem je zájem vlády na dobrých výsledcích žáků u zkoušek, kterým se pak chlubí při přesvědčování voličů o své úspěšnosti v oblasti vzdělávání. Zkoušky pak mají tendenci přizpůsobovat se úrovni žáků, která je často velmi slabá. Na výsledcích jsou samozřejmě závislé i samotné školy, především soukromé, neboť na jejich základě rodiče vybírají vzdělávací instituci pro své ratolesti. A to nemluvím o nebohých učitelích, jejichž výkony jsou též porovnávány na základě výkonů jejich studentů u zkoušek.

V loňském školním roce byly navíc zpochybněny známky, které byly, údajně na podnět ministerstva školství, velmi přísné, aby se vyvrátily pochybnosti o snižujícím se standardu zkoušek. Tak se stalo, že někteří výborní studenti obdrželi ze všech předmětů A či B a z jednoho C či D. Bylo tedy provedeno přeznámkování, které však způsobilo ohromnou kritiku a chaos, neboť známky z A-levels rozhodují o přijetí na vysoké školy. Kvůli nesprávnému známkování tak někteří studenti nemohli nastoupit na vybranou školu. Často je navrhováno, že kvůli těmto zmatkům by mělo existovat jen jedno zkouškové centrum.

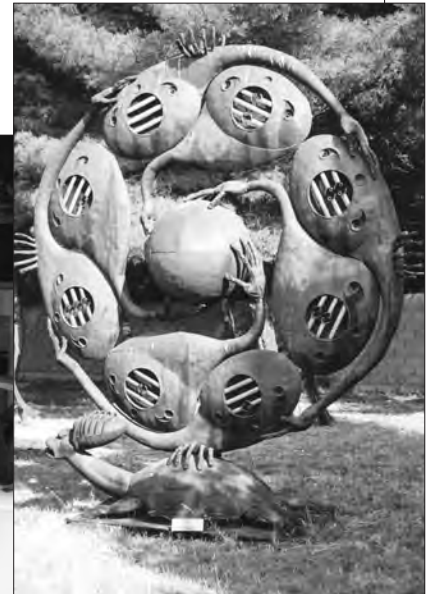
Tež je kritizováno, že v posledních dvou ročnících střední školy v Anglii jsou žáci příliš specializováni na čtyři (výjimečně pět) předmětů ve dvanáctém ročníku a tři (výjimečně čtyři) předměty v ročníku třináctém. V dlouhodobém horizontu se uvažuje o zavedení tzv. *baccalauréat* (typ závěrečné středoškolské zkoušky, který je praktikován ve Francii), jež s různým koeficientem (podle zaměření studenta) hodnotí znalosti ze širšího spektra předmětů.

Mgr. Kateřina Kapounová Bavorová



V tomto čísle také přinášíme obrazovou dokumentaci
k článku Miloslava Štěrbý,
kterou se nám již bohužel nepodařilo zařadit do Bulletinu č. 45

PROVENCE A RAYMOND MORALES



UPOZORNĚNÍ PRO ČLENY SUF

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

Připomínáme, že člen SUF má právo dostávat Bulletin, účastnit se akcí pořádaných SUF a využívat dalších výhod členů SUF. Je však třeba zaplatit každoročně členský příspěvek.

Víte již, že od letošního roku je členský příspěvek stanoven na 200,-Kč ročně.

Při placení nezapomeňte uvést své členské číslo, které bude použito jako variabilní symbol při placení (tím by mělo odpadnout zasílání kopie o zaplacení).

Vaše číslo je uváděno u adresy na Bulletinu a v níže uvedeném seznamu.

Členský příspěvek zasílejte na účet SUF

Česká spořitelna, Praha 1

číslo účtu: 1935150359

banka 0800

konst.symbol 0379

variabilní symbol – Vaše členské číslo uvedené v následujícím seznamu.

Aktualizované přiblížky, popř.změny v přiblížkách zasílejte, prosím, na adresu: Julie Holasová, Dolnocholupická 39, 143 00 Praha 4 nebo e-mail: Julie.H@seznam.cz.

Dostali jsme informace o tom, že někteří z vás nedostávají Bulletin včas.

Prosíme vás tedy proto, abyste nás informovali, budete-li mít dojem, že vám Bulletin přišel se zpožděním, tj. déle než 3 týdny od doby, kdy byl dán do tisku.

Kontaktní adresy: jana.taborska@gymstola.cz

helena.jagielska@seznam.cz



1. Adamcová Jitka	65 Dlesková Helena	131 Hofmanová Jaroslava	194 Kindlová Hana
2 Akselrodová Zdenka	66 Dobešová Alena	132 Holasová Julie	195 Kiselevová Elena
3 Altová Taťána	67 Dohalská Marie	133 Holčáková Ludmila	196 Klanicová Dagmar
4 Amadou Titi Jana	68 Dolanová Ivana	134 Holendová Vlasta	197 Klementová Veronika
5 Attaf Rabah	69 Doležalová Marie	135 Holíková Veronika	198 Klepetková Jitka
6 Auterská Dagmar	70 Doleželová Natálie	136 Honová Zuzana	199 Klimešová Ivana
7 Bahníková Alena	71 Doubková Miloslava	137 Horáčková Ilona	200 Klumparová Jiřina
8 Baloghová Michaela	72 Drábová Radka	138 Horáčková Miroslava	201 Kočová Darina
9 Bartesová Michaela	73 Dražná Ivana	139 Horáčková Ilona	202 Kočová Jiřina
10 Bártová Iva	74 Drsková Kateřina	140 Horažďovská Marcela	203 Kočová Jitka
11 Bártová Miroslava	75 Dršatová Alena	141 Hornová Eva	204 Kofroňová Jarmila
12 Bašová Jana	76 Dubrovská Vlasta	142 Horská Hana	205 Kohoutová Jaroslava
13 Bavorová Kateřina	77 Ducreux-Páleníček Anne-Marie	143 Hortová Olga	206 Kokinová Anna
14 Bažantová Hana	78 Dufková Jindřiška	144 Hospodka Karel	207 Kokšteinová Martina
15 Bednářová Dagmar	79 Duchková Jitka	145 Hošková Lenka	208 Kolářová Magdaléna
16 Bednářová Pavlína	80 Duroňová Jaroslava	146 Hovorková-Týlová Eva	209 Kolisková Hana
17 Bělohávková Danuše	81 Dvořáčková Věra	147 Hrášková Jaromíra	210 Kolmanová Jana
18 Bělohoubková Lenka	82 Dvořáková Danuše	148 Hrevušová Marta	211 Konvalinková Ludmila
19 Benešová Dana	83 Dvořáková Jarmila	149 Hružová Naděžda	212 Korbelová Karla
20 Besse Claire	84 Dvořáková Marie	150 Hudková Magda	213 Koskubová Taťána
21 Beyerlová Eva	85 Dvořáková Renáta	151 Hůlková Lydie	214 Kosová Hana
22 Bičíšková Marie	86 Dvořáková Vladimír	152 Huttererová Ludmila	215 Kotašová Milena
23 Bienerová Marie	87 Eckhartová Šárka	128 Chalupníková Andrea	216 Koudelová Kateřina
24 Bilijenkova Jaromíra	88 Ekertová Jana	153 Chocholová Anna	217 Kozáková Květoslava
25 Bílková Marie	89 Engelmaierová Helena	154 Chrobáková Miroslava	218 Kozlová Lenka
26 Binterová Eliška	90 Farská Hana	155 Chvojková Jaroslava	219 Krahulíková Martina
27 Blechová Jaroslava	91 Fenclová Marie	156 Ivancová Marie	220 Krajčová Květoslava
28 Bleierová Václava	92 Fenclová Stanislava	157 Jagielská Helena	221 Král Karel
29 Borovanová Vlasta	93 Filipová Viera	158 Jahůdková Hana	222 Králová Šárka
30 Bouší Zdeňka	94 Finsterlová Martina	159 Jakubcová Ivana	223 Kratochvílová Jindra
31 Boušková Alena	95 Flodrová Jitka	160 Janáčková Jarmila	224 Kratochvílová Romana
32 Boyon Jérôme	96 Fochová Daniela	161 Jandorová Růžena	225 Krbcová Milada
33 Brandeis Ota	97 Fousková Denisa	162 Janečková Dagmar	226 Krejčí Kateřina
34 Brandlová Helena	98 Francová Eva	163 Janulíková Dana	227 Krejčí Klára
35 Braunštejnová Zlatuše	99 Frommová Anna	164 Janyšková Marcela	228 Krejčíková Hana
36 Brázdilová Hana	100 Gallusová Lydie	165 Jasanská Bohumila	229 Krejčová Jarmila
37 Brodňanská Ludmila	101 Geffroy-Konštický Daniele	166 Jaworská Pavla	230 Krňanská Jana
38 Brožová Lenka	102 Ghaisová Věra	167 Jebavá Miloslava	231 Krumpová Alena
39 Burdová Vlasta	103 Goldová Hana	168 Jedličková Eva	232 Krušina Zdeněk
40 Burešová Bohumila	104 Grebeníčková Svatava	169 Ježková Andrea	233 Křivánková Alice
41 Burešová Dana	105 Gregor-Savičević Silvana	170 Ježková Slavomíra	234 Křížová Helena
42 Buvalová Olga	106 Griegerová Marie	171 Jiránková Štěpánka	235 Křížová Monika
43 Céová Květa	107 Haiderová Jana	172 Jirout Milan	236 Kubištová Věra
44 Ceballosová Sylva	108 Hájek Petr	173 Jirovská Dušana	237 Kučerová Bohuslava
45 Cimalová Miluše	109 Hallová Marie	174 Jirsáková Jitka	238 Kudláčková Milana
46 Cinkeová Jarmila	110 Hamajdová Lenka	175 Jiříčková Eva	239 Kunčíková Alena
47 Colledani Jarmila	111 Hamouzová Barbora	176 Jonová Jitka	241 Kunertová Irena
48 Cuhrová Zuzana	112 Hamtilová Jiřina	177 Jungmannová Lenka	242 Kunešová Květuše
49 Cvachová Jiřina	113 Hanzelínová Michaela	178 Juříčková Kateřina	243 Kusá Marie
50 Cvrčková Jaroslava	114 Haňka Jan	179 Kadlecová Eva	244 Kyloušková Hana
51 Částková Drahoslava	115 Härtelová Erika	180 Kadlecová Lenka	245 Langrová Eliška
511 Čech Pavel	116 Hartigová Hana	181 Kadlecová Renata	246 Larišová Markéta
52 Čejková Ludmila	117 Hauserová Miluška	182 Kahánková Věra	247 Lásková Jolana
53 Čemusová Markéta	118 Havlík Vratislav	183 Kalábová Miluše	248 Lavický Jan
54 Čeněk David	119 Havlíková Hana	184 Kalfiřtová Eva	249 Lehečková Libuše
55 Čepčányová Jana	120 Havlíková Olga	185 Kališová Marie	250 Ličková Šárka
56 Černá Leona	121 Hejlová Naděžda	186 Kaňková Zdeňka	251 Linhartová Vendula
57 Černovská Jitka	122 Hejtmánková Marie	187 Karpíšková Dana	252 Lipárová Božena
58 Červenková Anna	123 Hellerová Eva	188 Kašingová Dana	253 Lipenská Libuše
59 Červenková Štěpánka	124 Hendrychová Lucie	189 Kašpar Petr	254 Lipinová Olga
60 Češková Hana	125 Heppnerová Kateřina	190 Kašparová Marie	255 Lipnerová Marie
61 Čiháková Věroslava	126 Herková Kateřina	511 Kaudelová Helena	256 Listíková Renáta
62 Čížková Marcela	127 Hermanová Mahulena	191 Kavalírová Blanka	257 Lišková Anna
63 David Božetěch	129 Hlaváčková Běla	192 Kellnerová Pavla	258 Literová Alena
64 Deliřová Jaroslava	130 Hlůže Rudolf	193 Kemová Sokun	259 Lodrová Libuše

SEZNAM ČLENŮ SUF

260 Loskotová Jana	325 Onderková Jitka	390 Skácíliková Danuše	455 Tilcerová Alena
261 Loucká Hana	326 Otmarová Jitka	391 Skokánková Věra	456 Tížková Blanka
262 Loukotková Eva	327 Ottisová Zuzana	392 Skřivánek Radan	457 Tláškal Jaromír
263 Lugliová Hana	328 Palečková Jarmila	393 Slabochová Dana	458 Tláškal Jaromír
264 Lukešová Eva	329 Palicová Miroslava	394 Slánská Ludmila	459 Tomaščinová Jana
265 Macek Ivan	330 Panušková Květa	395 Slavíková Blanka	460 Topinková Ivana
266 Macková Eva	331 Pastyříková Jaroslava	396 Smejkalová Alena	461 Töröková Pavla
267 Macháčková Marcela	332 Pavelková Libuše	397 Smičeková Jitka	462 Trefná Alice
268 Machleidtová Silva	333 Pavlasová Helena	399 Smrčková Helena	463 Trenzová Eva
269 Majorová Hana	334 Pavlíčková Eva	400 Smutná Ludmila	464 Trousilová Eva
270 Mančíková Helena	335 Pavlínková Miroslava	401 Sobotková Jana	465 Tučková Bohumila
271 Marcjaniková Daniela	336 Pešíčková Věra	402 Sošková Daniela	466 Tůma Karel
272 Marešová Daniela	337 Pešková Šárka	403 Součková Petra	467 Tůmová Iveta
273 Marková Marie	338 Petithan Louis	404 Spurná Božena	468 Turková Eva
274 Marková Vladimíra	339 Petráňová Jana	405 Spurná Hana	469 Tvrská Dana
275 Markvartová Barbora	340 Petrová Hana	406 Stará Kateřina	470 Urbanová Lea
276 Martincová Ilona	341 Petřů Libuše	407 Stárková Olga	471 Uvírová Jitka
277 Marvanová Marie	342 Petřů Marie	408 Starýchfojtů Lucie	472 Václavková Jarmila
278 Mašková Ilona	343 Petruželová Alena	409 Stehnová Adéla	473 Vaculová Marie
279 Maťátková Ivana	344 Pivoňková Alžběta	410 Strakoš Jaromír	474 Váchová Alena
280 Matějovičová Jaroslava	345 Plačková Helena	411 Stránský Petr	475 Vaňková Helena
281 Matějů Irena	346 Pochylá Vladimíra	412 Strejcová Helena	476 Váповá Jana
282 Matoušková Helena	347 Pokorná Kateřina	413 Strnadová Anna	477 Vasilenková Zdeňka
283 Matulová Anděla	348 Poláková Martina	414 Strnadová Zdenka	478 Vedralová Libuše
284 Matyášová Eva	349 Poledníková Marie	415 Suchá Ivona	479 Velenská Jitka
285 Maurová Hana	350 Pospíšilová Marie	416 Suchá Romana	480 Venhodová Jana
286 Michalčíková Hana	351 Potměšilová Hana	417 Sulovská Jarmila	481 Vindišová Dagmar
287 Mikulíková Marie	352 Povondrová Petra	418 Svitáková Květa	482 Vinkelhoferová Jana
288 Miléřová Jana	353 Prášílová Dagmar	419 Svobodová Daniela	483 Vitochová Kateřina
289 Minaříková Michaela	354 Priesolová Janka	420 Svobodová Hana	484 Vlachynská Marie
290 Miřejovská Olga	355 Procházková Marie	421 Svobodová Helena	485 Vlasová Helena
291 Mlejnková Milena	356 Prudilová Jarmila	422 Svobodová Irena	486 Vodenskova Olga
292 Molitorisová Jitka	357 Průšová Simona	423 Svobodová Libuše	487 Vodňanská Lenka
293 Mořkovská Danuše	358 Přidalová Dagmar	424 Svobodová Stanislava	488 Vodrážková Věra
294 Mottlová Radka	359 Příhodová Alena	425 Svojsíková Jarmila	489 Volfova Hana
295 Müllerová Eva	360 Přikrylová Miroslava	426 Šafránková Markéta	490 Volinková Zuzana
296 Münzbergerová Jana	361 Puchriková Hana	427 Šalamounová-Albrechtová Lenka	491 Vondráček Antonín
297 Mydlářová Taťjana	362 Pulkrábková Alena	428 Šedivá Jitka	492 Vondráčková Kateřina
298 Myslínová Jana	363 Radimská Jitka	429 Šedivý Jaroslav	493 Vorlíček Jan
299 Nađová Anežka	364 Rašková Alena	430 Šedová Marie	494 Vozábalová Jana
300 Najmonová Drahomíra	365 Robovská Marie	431 Šibravová Marie	495 Vrchlabská Yvona
301 Nambancová Kateřina	366 Rokosová Helena	432 Šimáčková Jaroslava	496 Vyhlídalová Drahomíra
302 Navrátilová Vladimíra	367 Rollerová Jaroslava	433 Šimsová Jitka	497 Výšková Andrea
303 Nebeská Jitka	368 Roudná Marie	434 Šimůnková Gabriela	498 Wotkeová Zuzana
304 Nečesaná Blanka	369 Rozhoňová Jana	435 Šindelářová Jitka	499 Zábranská Alena
305 Nehybová Jaroslava	370 Rothová Stanislava	436 Škaloudová Helena	500 Zahradníková Jiřina
306 Nechvílová Miroslava	371 Růžičková Běla	437 Škorpová Táňa	501 Zálešáková Magda
307 Nejedlá Jana	372 Růžičková Blanka	438 Šlahorová Ivana	502 Zamazalová Zdeňka
308 Nekolová Alena	373 Růžičková Eva	439 Šmoldasová Daniela	503 Zámečníková Eva
309 Němcová Hana	374 Rýcová Jana	440 Špetová Jana	504 Zavadilová Emilie
310 Neubertová Věra	375 Rýznerová Jitka	441 Šrámková Miluše	505 Zavoralová Marcela
311 Neumann Jaroslav	376 Řeháková Anna	442 Štaffová Anna	506 Zemanová Ivana
312 Nevečeřalová Miloslava	377 Řezníčková Libuše	443 Štensová Dagmar	507 Zezula Jan
313 Nigrin Jaromír	378 Říhová Věra	444 Štěrba Miloslav	508 Zíbar Radoslav
314 Nosková Milena	379 Salingerová Olga	445 Štiková Hana	509 Zifčáková Blažena
315 Noubel Henri	380 Samková Soňa	446 Štruncová Radka	510 Zittová Renata
316 Noubelová Alexandra	381 Sankotová Miloslava	447 Štrychová Iva	Hendrich Josef
317 Nováková Jana	382 Senczaková Magdalena	448 Štrynclová Jana	Vlasák Václav
318 Nováková Marie	383 Senjuková Věroslava	449 Šubrtová Ivana	
319 Nováková Miluše	384 Schneiderová Bohuslava	450 Švecová Eva	
320 Nováková Sylva	385 Schránílová Hana	451 Táborská Jana	
321 Nováková Vlasta	386 Siegllová Jana	452 Taišlová Jitka	
322 Novotná Marcela	387 Simonová Alice	453 Tesařová Dagmar	
323 Obrtelová Jaroslava	388 Sisáková Marie	454 Tesařová Věra	
324 Omachlíková Světlá	389 Sisrová Helena	398 Tichá Ivana	



Bulletin Sdružení učitelů francouzštiny

Redakce: Helena Jagielska (helena.jagielska@seznam.cz)

Jana Táborská (jana.taborska@gymstola.cz)

Kontaktní adresa: Sdružení učitelů francouzštiny

Bubenská 55

170 00 Praha 7

e-mail: suf@centrum.cz

<http://suf.webpark.cz>

La date limite de la remise des articles pour le numéro prochain du Bulletin est le 17 septembre 2003.

Prière de les envoyer sous forme électronique, en Word,

aux adresses de la rédaction:

helena.jagielska@seznam.cz ou jana.taborska@gymstola.cz

Mezinárodní standardní číslo seriálových publikací: ISSN 1212-1657

Grafická úprava: Petr Charamza

Fotografie na obálce (*Luberon – Fort de Buoux*): Jana Táborská

Tisk: MTT, Praha 8, Za Poříčskou branou

Distribuce: SEND Předplatné, P.O. Box 141, Praha 4

Redakční uzávěrka Bulletinu č. 47: 17. září 2003

Bulletin č. 46 byl dán do tisku dne 16. června 2003





Dotisk v září 2003



Dotisk v září 2003



schválilo
MŠMT ČR

Pro základní školy



Poznávejte Francii



schválilo
MŠMT ČR

Pro střední a jazykové školy



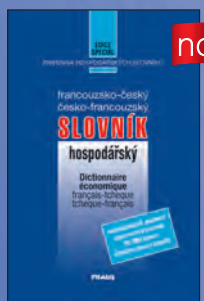
Dějiny francouzské literatury



Prohloubení slovní zásoby



Dílo oceněno českým literárním fondem



novinka

Nejrozsáhlejší ekonomický slovník



Aktuální slovní zásoba



Obchodujeme a komunikujeme ve francouzštině



Praktické příručky

Doporučujeme ze zahraniční literatury...



Pro 2. stupeň ZŠ



Na září připravujeme český doplňkový materiál.

Výhradní distributor v ČR
Pro střední a jazykové školy



Pro střední a jazykové školy



Příprava na zkoušku DELF 1. úrovně



Praktické cvičebnice



Praktické cvičebnice



Praktické cvičebnice



Obchodní francouzština pro začátečníky

